

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששי

היכל
שביעי

בשעה שהקדימו – תער"ב

נד. ד"ה וירח הוי' את ריח הניחוח

נה. ד"ה ויאמר וגו' לך לך

נו. ד"ה והוי' אמר המכסה

•

מאת

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו מקש"ת

מוהר"ר שלום דובנער

זבוקלה"ה נבג"ם זי"ע מליובאוויטש

– הוצאה חדשה עם תיקונים והוספות –

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה

מפתח כללי

עמוד	זמן אמירתו	תוכן התחלת המאמר	דבור המותחיל
תקצט	נח	קרבנות וקטרת בעבודה – (רטז־ריט)	נד. וירח הוי' את ריח כו'
תרט	לך	קטרת תשובה – (רכ־רכב)	נה. ויאמר וגו' לך כו'
תרכ	וירא	ח"ס ממוצע – (רכג־רכז)	נו. והוי' אמר המכסה כו'

הוּסַפָּה

תרגלג ראשי פרקים – מהלך ומבנה המשך תע"ב (מאמרים לב־נו; פרקים קכח־רכז)

B'SHAAH SHEHIKDIMU 5672

DISCOURSES 54-56

Copyright © 2014

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

ORDER DEPARTMENT

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof, in any form, without prior permission, in writing, from the publisher.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

ISBN 978-0-8266-6095-4

Printed in the United States of America

פתח דבר

הננו מוציאים לאור חוברת ט"ו של ההוצאה החדשה והמתקנת של המשך-המאמרים „בשעה שהקדימו – תער"ב" אשר לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, הכוללת את המאמרים: וירח הוי' את ריח הניחוח דש"פ נח; ויאמר וגו' לך לך דש"פ לך לך; והוי' אמר המכסה דש"פ וירא – תרד"ע.

לתועלת הלומדים והמעיינים בא בסוף החוברת ראשי פרקים של מהלך ומבנה המשך תער"ב למאמרים לב-נו; פרקים קכח-רכז* – מאת המו"ל.

ט"ו סיון, ה'תשע"ד
ברוקלין, נ.י.

בס"ד. ש"פ נח, תרד"ע

וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר לא אוסיף עוד לקלל כו',² ואי' במד"ר,³ הריח ריח של אברהם אבינו עולה מכבשן האש, הריח ריח של חנני' מישאל ועזרי' עולה מכבשן האש כו'. וצ"ל: מהו"ע שהריח ריח של אברהם אבינו וחמו"ע,⁴ ועי"ז דוקא אמר לא אוסיף עוד כו', והלא ע"פ פשוט ריח הניחוח הוא ריח הקרבנות שהקריב נח, שזה ג"כ ענין גבוה ונעלה, דרזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס כו',⁵ מה' מוסיף ומחדש זה שהריח ריח של א"א ע"ה כו'. ולהבין זה ילה"ק משנת"ל⁶ ההפרש בין הקרבנות לקטרת, דקרבנות הן בחי' לחם, וכמ"ש⁷ את קרבני לחמי לאשי, וכמו הלחם שממשיך חיות הנפש ומחברו עם הגוף, שמתחזקים כחותיו עי"ז, וכמא"י⁸ עד דלא אכילנא כו' לא צלינא כו', ומ"מ אין בזה התחדשות החיות כו', כמו"כ הקרבנות ממשיכים מבחי' אוא"ס, דכי לא אדם הוא,⁹ להתלבש בבחי' ציור אדה"ע כו', מ"מ ההמשכה היא רק הארה לבד, שבאה בבחי' צמצום באדה"ע כו', והיא המשכת הארה השייכה להשתל' כו'. אבל הקטרת הוא בחי' ריח שמשיב את הנפש¹⁰, שממשיך מעצם חבור הנשמה עם הגוף, ונמשך אור וחיות חדש כו', וכמו"כ ענן הקטרת הוא שממשיך בחי' אוא"ס דכי לא אדם הוא, שיאיר בגילוי ממש בבחי' אדה"ע כו'.

רטז) **והנה** עדיין צ"ל משנת"ל פרי"ג⁸ דקרבנות נק' לחם, שזהו המשכת אוא"פ לבד, וקטרת הוא בחי' ריח, שממשיך האו"מ כו', והלא בקרבנות כתיב¹³ ריח ניחוח לה', הרי הקרבנות הן ג"כ בחי' ריח, וא"כ מהו ההפרש בין הקרבנות והקטרת כו', דמאחר דשניהם הם בחי' ריח, וא"כ מהו ההפרש ביניהם כו'.

ולהבין זה ילה"ק תחלה דכללות ענין הריח הוא מה שבא ע"י בירורי הניצוצות דתהו כו', להיות ידוע דריח שרשו מבחי' הגבו' דוקא¹⁴, דהרי כל ריח הוא מדבר החזק דוקא, דדבר הבלתי חזק, לא יהי' ממנו ריח, כ"א מדבר החזק וחרוף, וכמו התבלין שמתבלין בהם המאכלים, שכולם המה דברים חריפים, ומהם בא הריח כו', דכמו"כ הוא בנמשל, דענין הריח הוא מבירורי הניצוצו' דתהו, שהן בבחי' הגבו', בחי' אורות תקיפים וחזקים כו'. וכמארז"ל¹⁵ לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארוז, רך כקנה הן בחי'

---

(1) חלק מהמאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה ויקהל בתורת חיים ויקהל תה, א ואילך – כנסמן לקמן בהערות.
 (2) נח ח, כא (בדילוג ובשינוי הסדר).
 (3) ב"ר פל"ד, ט.
 (4) ראה גם ריש וסוף ד"ה וירח ה' תשי"ח (סה"מ תשי"ח ע' 67, ע' 75). ד"ה הנ"ל תשי"מ. לקו"ש ח"כ ע' 35.
 (5) = וחנני' מישאל ועזרי'.
 (6) ראה זהר ח"ב רלט, א. ח"ג כו, ב.
 (7) מוה: אוצ"ל: ומה.
 (8) פרי"ג (ע' תקצב ואילך).
 (9) פינחס כה, ב.
 (10) ראה ב"ק עב, א ובתוס' שם.
 (11) שמואל"א טו, כט.
 (12) ראה זח"ב רח, ב. תו"א תולדות כ, ד. וישלח כה, ד.
 (13) הוספות קיז, ב.
 (14) ויקרא א, ט.
 (15) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"ב ע' תשנה. אוה"ת פינחס ע' א'צו.
 (16) תענית כ, ב.

מדות דתקון, שהן בבחי' חלישות ובבחי' מיעוט האור כו', וקשה כארז הן מדות דתהו, שהן בבחי' תוקף ובבחי' ריבוי האור כו'¹⁶. וזהו הן בהאורות והן בהכלים, שהאורות היו בבחי' תוקף האור ביותר (שלא הי' בהם התחלקות בעצם כו'), מפני ריבוי האור כו' (שהי' בבחי' אור עצמי כו'), וגם הכלים היו בבחי' תוקף, מצד המיעוט שלהם, דמשו"ז היו בתוקף דאנא אמלוך¹⁷ דוקא כו'. והגם דהתרחבות הכלים הוא ג"כ בבחי' תוקף, שזו"ע ההתיישבות שיהי' דוקא באופן כזה ולא באו"א כו', אך זהו התוקף שמצד הטעם, לא בבחי' תוקף בעצם, וממילא אפשר להשתנות כו', משא"כ התוקף שמצד מיעוט הכלים הוא התוקף בעצם כו'. וזהו דמדות דתהו הן בחי' גבו' כו', ובפרט ע"י השבירה ונפילה שנעשו בחי' ק"נ, ה"ה כמו דבר הקיוהא וחרף, שנעשה מזה ריח חזק כו'.

וזהו¹⁸ שארז"ל בגמ' דפסחים¹⁹ בענין בשכמל"ו²⁰, משל לבת מלך שהריחה ציקי קדירה, תאמר יש לה גנאי כו', דבת מלך היא בחי' מל' דאצי'²¹, שנק' ברתא דמלכא²², בחי' מלך עילאה דאבא דאצי', דאבא יסד ברתא כו'²³, דבחי' מל' הוא מקור השפע והחיות דבי"ע כו', ועז"א שהריחה ציקי קדירה, היינו הריח מהבירורים דבי"ע כו'.

דהנה, יש ב' מיני עונג, הא', העונג העצמי שיש בטבע בעצם הדבר שהוא טוב וערב לנפש, ונק' ענג עצמי, היינו שבא בסדר והדרגה מהענג שבנפש כו' (וכמו החיות שבאברים, שזהו שנמשך מהות החיות, הגם שזהו רק הארה לבד, מ"מ הוא מהות הארת חיות הנפש שבא בסדר והדרגה, משא"כ בשערות כו'²⁴). וכמו העונג בטעם ערב וטוב לנפש בחיך הטועם במתיקות ועריבות בטעם המאכל שמבשלים בקדרה וטועמי' בזה כל מיני טעם וחיות לנפש כו'. ובכחות נפשי' הוא כמו העונג במושכלות עמוקות ונעלות, דמי שהוא חכם גדול ה"ה מתענג מאד ממושכלות כו', וכן האיש הטוב והחסד שמתענג בפעולת הטוב והחסד שלו כו', שזהו עונג עצמי, והיינו שהדבר בעצם הוא דבר טוב ודבר עונג בעצם, וע"כ מתענג בו כו'. ובגשמי' זהו כמו התענוג במאכל ערב וטוב בעצם כו', כנ"ל. והב', הוא העונג שמורכב בהיפוכו דוקא, וכמו התענוג בניצוח על המנגד שמנגד אליו בפועל, דכאשר מתגבר עליו ומנצחו, יש בזה עונג גדול בנפש, אבל א"ז עונג עצמי, והיינו, לא שהדבר טוב בעצם, שהרי הי' יותר טוב שלא הי' מנגד, רק כשיש מנגד, הנה כאשר מנצחו, יש בזה עונג גדול כו'. וכן הענג בהסרת ההעלמות בסתירות הקושיות באיזה מושכל, שיש בזה עונג גדול, וא"ז עונג עצמי כו'. הגם שהעונג בזה הוא פנימי ועצמי יותר בנפש, מ"מ, אין זה עונג עצמי, לפי שא"ז מהדבר הטוב בעצם, כ"א מהיפוכו כו'. ובגשמי' הוא כמו העונג במה שנשרף באש ונשאר בקדרה מפסולת המאכל המבושל,

שער כג (שער ערכי הכינויים) פרק ב מערכת בת. מקומות שצויינו בהערה הבאה.

22) ראה זהר ח"ב צד, ב. ח"ג (רע"מ) רכו, ב (ובאור החמה שם).

23) זח"ג (רע"מ) רנו, ב. רמח, א. רנת, א. תקו"ז תיקון כא (סא, ב). תניא אגה"ק ס"ה.

24) ראה לעיל פר"ד (ע' תקסט).

16) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ע' א ואילך. תורת חיים בראשית ט, א ואילך. ובכ"מ.

17) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן שם (ע' ז) בשם הזהר. שהמ"צ להצ"צ קסא, ב. קע, ב בשם האד"ר. ובכ"מ.

18) בהבא לקמן – ראה תורת חיים שבהערה 1.

19) נו, א.

20) = ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

21) ראה זח"ג (רע"מ) כז, ב ובאור החמה. רפב, א. פרדס

אחר שיצא ממנו כל הטעם הטוב, ונדבק בכותלי הקדרה ובשולי, שזהו הנק' ציקי קדירה, ואמנם יש בזה טעם קיוהא וחרירות שמישיב הנפש ומחזק הלב מצד חריפותו, ומריח ריח חזק ביותר, שלזה הריח יתאוה כל חלש הלב ונפש רקניות, שתמלא חסרונה להשיב נפשה, ויכול להיות עונג הנפש בריח זה יותר ממעדני מלך כו'. וזהו פי' המשל לבת מלך, שרגילה בטעמים ערבים בדקות העונג והטעם בעצם כל הדברים הטובים כו', הנה לפעמים, כאשר נחלש כח הנפש, ולא תקבל עונג ממאכלים הטובים העולים על שולחן מלכים, יוכל להיות שתתאוה הנפש בהריחה ריח חזק וקשה דציקי קדירה דוקא, שזה משיב הנפש כו'.

והדוגמא מזה למעלה בבת מלך עילאה, בחי' מל' דאצי, בחי' דבור העליון בצירופי האותי' בה' מוצאות כו', והוא בחי' התגלות דרצון וחכ' ומדות דאצי שמאירים ומתגלים בבחי' מל', וכמא' ²⁵ ביתא דאתפריעו בי' כל נהורין עילאין כו', דכל האורות מאירים ומתגלים בבחי' המל' כו', והן אורות וגילויים שיש בהם עונג בעצם, שהן בחי' אורות דתיקון, בחי' ש' מ"ה דאיהו אורח האצי' כו' ²⁶, וכמארז"ל ²⁷ דין הניין לי' כו', דבחי' התיקון זהו בחי' טוב בעצם, והוא בחי' עונג עצמי כו'.

תלח

ועם היות דאצי' הוא ג"כ מה שנתברר מבחי' התהו כו' ²⁸, הנה העיקר מה שנתברר מבחי' התהו הן ²⁹ בחי' הכלים דאצי' כו' ³⁰. אמנם משמעות העי"ח ³¹ הוא, דגם בהאורות יש מה שנתברר מבחי' התהו כו' ³², הרי ידוע ³³ שזהו מה שנתברר מלמעלמ"ט, וכא באצי' בחי' אור מבורר כבר, וזהו בחי' ש' מ"ה כו' (דגם ש' מ"ה דאצי' זהו מה שנתברר, רק להיות שהבירור בזה הוא מלמע', ע"כ נתברר בתכלית הבירור ביותר, שאין בזה שום תערובות פסולת כלל כו', ונעשה בחי' אור עצמי, כמו שלא הי' בזה שבירה ונפילה כלל כו'. וי"ל כמו בהבירור שני דש' מ"ה, הרי ידוע שעיי"ז נכללים הניצוצות דבי"ע בקדושת האצי' ונעשים אלקות ממש כו', דזהו ההפרש בין הבירור ראשון דמלמעלמ"ע להבירור שני דמלמעלמ"ט ³⁴, דהבירור דמלמעלמ"ע הוא להפריד הטוב מן הרע ולהעלותו למע', אבל אינו נכלל עדיין באלקו' כו', והבירור השני דשם מ"ה מלמעלמ"ט הוא שנכלל בקדושת האלקות דאצי' ונעשה אלקות ממש כו'. ומכ"ש שהוא כן בתחלת הבירור מלמעלמ"ט במדרי' העליונות, שנכללים ממש במדרי' אוא"ס דתיקון, בחי' מלך שמיני הדר ³⁵, בחי' יסוד דא"ק כו' ³⁶, וכנודע דזמ"ל ³⁷ דתהו הן מבחי' מל' דא"ק, שזהו בחי' חיצוני א"ק כו',

(25) זח"א ר"י, א.
 (26) תקו"ז בהקדמה (יז, א).
 (27) ב"ר פ"ג, ז. פ"ט, ב. קה"ר פ"ג, יא (א). וראה סה"מ ה"ש"ת ע' 55.
 (28) ראה עץ חיים שער י (שער התיקון) ספ"א. שער לט (שער מ"ז ומ"ח) דרוש ד. שער מב (שער כללות אבי"ע) פ"ג. מבוא שערים שער ב פ"ג בפ"ז. ובכ"מ.
 (29) לקו"ת שה"ש ט, סע"ג. סה"מ תרנ"ד ע' ד. תרנ"ה ע' רכג. תרנ"ח ע' ל. תר"ס ע' לא.
 (30) סיום הענין – לקמן בסוף הקטע: וגם הכלים דאצי' הן אלקות ממש, ונכללו ג"כ בש' מ"ה.
 (31) ראה עץ חיים שבהערה 28.
 (32) ראה גם סה"מ תרס"ט ריש ע' רכ. ס"ע רפט.
 (33) ראה סה"מ תרנ"ה ע' קפט ואילך. תרנ"ח ס"ע רטו ואילך. המשך תרס"ו ע' תקכב. לקמן ח"ב ע' וא"כ ואילך. סה"מ תש"ט ע' 156 ואילך. וראה מקומות שצויינו בהערה הבאה.
 (34) ראה שערי תשובה ח"ב קיט, ב ואילך. שער האמונה פמ"ט ואילך. מקומות שצויינו בהערה הקודמת.
 (35) וישלח לו, לט.
 (36) ראה עץ חיים שער ג (שער סדר אצילות למהר"ח) פ"ב.
 (37) דד' מלכין.

ומלך שמיני הדר, שרש התיקון, הוא בחי' יסוד דא"ק, שזהו בחי' פנימי א"ק כו', וכמ"ש בלק"ת ד"ה למנצח על השמינית³⁸. ובשרשו הוא בחי' הוא ושמך שם אחד שלמע' מהז' שמות הכלולים בעצמו' כו', וכמ"ש בהבי' דואני נתתי בהוספות תו"א³⁹ וכמ"א⁴⁰. ומשם הוא הבירור דאצי' בבחי' מלמעלמ"ט, ונכלל ממש במדרי' זו, ונעשה בחי' אור דתיקון בעצם כו', ועמ"ש בלק"ת בהבי' דמי מנה⁴¹. וגם הכלים דאצי' הן אלקות ממש, ונכללו ג"כ בש' מ"ה, רק שהן בחי' ב"ן דמ"ה, והיינו שמביאים ומגלים בחי' 42/ דשם מ"ה כו', וכמ"ש במ"א⁴³. וכמו התורה שהיא חכ' ברורה⁴⁴, דהיינו מה שכבר נתבררה מלמעלה, והיא בבחי' התיקון בעצם כו', וכנודע שגם האות' דתושב"כ הן אותי' דמ"ה כו'. וע"כ העונג בזה הוא בחי' עונג עצמי, וכמו העונג בכל דבר הטוב בעצם כו'.

ועז"נ⁴⁵ אכלו רעים, שהן חו"ב, שיש בחי' עונג מורגש באוכל דחכ', דחך אוכל יטעם⁴⁶, בבחי' גילוי אוא"ס שמאיר בחכ' כו', ונמשך גם בבחי' מל', וכמ"ש⁴⁵ באתי לגני כו' אכלתי יערי כו', וכמו הטעמים דסודות ורוזן דאורייתא שמתוקים מדבש כו'⁴⁷, ונק' דבשי ייני וחלבי כו'⁴⁸.

קיצור. ועדיין צ"ל, והלא בקרבנות נא' ג"כ ריח נחות. הענין הוא, דריח הוא מדבר חריף וקיוהא, והן בירורי הנצוצות דתהו, בחי' אורות תקיפים, וגם הכלים בתוקף, מפני המיעוט, דבהתרחבות התוקף הוא ע"פ הטעם, משא"כ במיעוט. וכשנשברו ונפלו, נעשה דבר קיוהא. וז"ע הריחה ציקי קדרה, כי יש ענג עצמי שמדבר הערב בעצם, וכמו הענג במושכלות ובמדת הטוב, ויש ענג הבא מההפכי, וכמו בניצוח המנגד, ובהסרת העלמות, וכן הענג מהפסולת הנשאר בשולי הקדרה, שהחלוש יתאוה לריח חזק זה. וכך בת מלך, בחי' מל', שבה מתגלים האורות דע"ס, שהן תיקון בעצם, הגם דהאורות ג"כ נתבררו מאור דתהו, אך נכללו בבחי' התיקון. וכמו בירור שני שנכלל באלקות, כן האורות נכללו ביסוד דא"ק ונעשו עצם התיקון. וזהו ש' מ"ה. והכלים ב"ן דמ"ה. וכמו אותיות דתושב"כ. ובזה הוא עונג עצמי, אכלו רעים, ונמשך גם במל', באתי לגני אכלתי.

תלמי (ריז) אך⁴⁹ בחי' פסולת השפע דאצי' הוא שנשאר למטה בכי"ע, וכמ"ש בע"ח⁵⁰, דמה שהי' אפשר להתברר וליכלל באצי', נכלל בבחי' קדושת אלקות דאצי' (והיינו שנעשה בבחי' ש' מ"ה כו' כנ"ל), והשאר נפל לברי', ומברי' ליצי', ומיצי' לעשי' כו'. וע"ה שגם בזה הי' הבירור מלמע', כנודע, מ"מ, הרי נשאר מה שלא נתברר, והוא בחי' נוגה דבי"ע כו'. וגם מה שנתברר, לא נתברר בבחי' בירור בשלמות, דהרי כללות בי"ע הו"ע ש' ב"ן

38 לקו"ת תזריע כ, ד.

39 קג, ב ואילך.

40 ראה אוה"ת וישב ח"ו תתפז, ב.

41 לקו"ת בלק סט, ב ואילך.

42 בחי': אוצ"ל: בחי' ב"ן.

43 ראה סה"מ תרני"ה ע' צה ואילך. ד"ה ויראו את אלקי

ישראל תשי"ט (סה"מ תשי"ט ע' קיט).

44 ראה תורת חיים בראשית יד, ד. סה"מ ע"ר ע' ק.

45 שה"ש ה, א.

46 איוב יב, יא.

47 ע"פ תהלים יט, יא.

48 ע"פ שה"ש שם. וראה לקו"ת שה"ש כד, ד. אוה"ת

שה"ש ח"ב ע' תכו. ובכ"מ.

49 בהבא לקמן – ראה תורת חיים שבהערה 1 (תה, ג

ואילך).

50 ראה עץ חיים שער לט (שער מ"ן ומ"ד) דרוש ג"ד.

סה"מ תרני"ה ע' רכג. ע' קצב. תשי"ח ע' 81. תשי"ט ע' 162.

כו', דאצי' בכלל הוא ש' מ"ה, ובי"ע בכללות בחי' ש' ב"ן כו'. דהנה, ש' ב"ן בעבודה הוא האה' שע"פ טו"ד, והיינו האה' שע"י השגה והתבוננות כו', ועילוי המדרי' בזה הוא, דהאהבה היא מצד הדעת, כשמכיר את בוראו כי הוא חייך⁵¹, ועי"ז מתעורר באה' כו', והיא הבחירה בטוב, וכנגד זה יש בלעו"ז הבחירה ברע ר"ל, והו"ע זה וזה שופטן כו'⁵², וכמ"ש במ"א⁵³ (דד"ע הוא שמכיר את הא"ס שלא נדע⁵⁴, שלמע' מבחי' ידיעה והשגה, והוא בחי' הטוב בעצם, דנגד בחי' זו לא יש לעו"ז כו', אבל ד"ת שהיא ההכרה בהאלקות שבא בבחי' השגה, יש כנגד זה לעו"ז כו'. והעיקר הוא, משום דבבחי' ד"ת, הגם שמכיר כי הוא חייך, מ"מ הרי יש בזה תערובות עצמו כו', דא"ז ההכרה בעצם אוא"ס שהוא חיי החיים⁵⁵, כ"א מה שהוא חיי כו', ומפני התערובות עצמו שבזה, יש מקום כו'). וגם שהאהבה היא במורגש, וע"כ יכול להיות בזה אחיזה כו'. והרי ידוע דכללות עבודת המלאכים הוא בבחי' ד"ת, דע"כ נק' בשם בהמות וחיות כו'⁵⁶, ובבחי' אהוי"ר מורגשת כו', וע"כ הן בחי' ש' ב"ן כו'. ובפרט מה שיורד בעולם העשי' ובעולם התחתון, שזהו פסולת בחי' השפע העליונה, וכמו שמפסולת השפע דג"ע דעשי' נמשך שרש התענוגים הגשמיים דעוה"ז כו'⁵⁷. ופסולת השפע זהו כמשל ציקי קדירה שנשאר בשולי הקדרה כו'.

ואע"פ דעונג זה דציקי קדירה הוא באין ערוך כלל לגבי העונג העצמי דבמטעמים העליונים דאור ש' מ"ה כו', מ"מ, בזה דוקא הריחה ריח שמשיב הנפש כו', והיינו מה שעולה ומתברר מרפ"ח ניצוצות דתהו, ששרשן בבחי' גבו' עליונות דאורות דתהו, שיש בהם חיות רב בתגבורת אור חזק ביותר, שמפני זה לא יוכלו הכלים לסבול את האור, ונפלו למטה כו', ובנפילתן למטה נעשו בבחי' רשפי אש החום הקשה ברצון חזק ותוקף גדול, שהן בחי' גבו' קשות דב"ן דנוגה למטה כו'. אך ע"י הביורור נעשה בהם הרצוא ג"כ בבחי' תוקף, וכמו ורב תבואות בכח שור⁵⁸ דוקא, שע"י נעשה מהם ריח חזק להשיב את הנפש, בבחי' תוס' אור וחיות חדש מבחי' אורות דתהו שלמע' מתיקון כו', וכמו הדבר החריף וקשה כשנהפך לטעם טוב וערב לנפש להחיותה ולחזקה מחלישותה ביותר כו', כמו"כ הפך הגבו' הקשות דנוגה, ואף בגבורות עליונות דב"ן דמרכבה העליונה דפני ארי' ופני שור דקדושה בביטול היש לאין כו', שזהו בחי' הגבורות דתהו שקדום לתיקון כו', שיש בזה יתרון מעלה מגוף האור, וה"ז מחזק כבי' לב אדה"ע בבחי' תוס' אור רב ביותר כו'.

וזהו שא' שהריחה ציקי קדירה, דבת מלך עילאה, בחי' מל' דאצי', כשיורדת למטה בבי"ע, שהיא בבחי' חלישות ומיעוט האור, וכמא'⁵⁹ לכי ומעטי את עצמך כו', וגם יכול להיות בבחי' חולי מצד ריבוי ההעלמות וההסתירים, דבמדרי' התחתונות אינם יכולים לקבל בחי' העונג העליון כו'. אך בירידתה ה"ה מבררת בירורים בנוגה דבי"ע כו'. וזהו

(56) ראה תניא רפ"ט. לקו"ת שמיני יח, ד. מאמרי אדמו"ר
הזקן תקס"ו ח"ב ע' תרצד ואילך.

(57) ראה תורת חיים לך לך צו, ב. ובכ"מ.

(58) משלי יד, ד. וראה לקו"ת האזינו עה, ב.

(59) חולין ס, ב.

(51) נצבים ל, כ.

(52) ברכות סא, ב.

(53) ראה לקו"ת בלק טט, ב. סה"מ עת"ר ע' קצו ואילך.

(54) ראה בחינות עולם ח"ה פ"ב. עיקרים מאמר ב סוף

פ"ל. של"ה קצא, ב בהגהה. סה"מ עת"ר ע' קצו ואילך.

(55) ראה יומא עא, א.

שהריחה ציקי קדרה, שהוא מה שעלה ריח החזק מבחי' בירורי דרפ"ח כו' שנפל למטה, שזהו מבחי' הפסולת דאצי' כו', והוא שעולה בבחי' או"ח כו', נעשה מזה ריח חזק להשיב הנפש ביותר כו'. וכמו וירח ריח בגדיו כו'⁶⁰, דנגדי עשו החמודות⁶¹ היו משירי הז"מ⁶² דתהו שלא נתבררו עדיין, והוא ג"כ בחי' חשמל העליון⁶³ שנפל למטה בחטא עה"ד כו', והו"ע⁶⁴ כתנות עור⁶⁵ דאדה"ר כו'⁶⁶, שע"י הבירור עולה למע' מע' בגבו' עליונות דאו"ח שלמע' מבחי' או"י כו'. וכן בירידת המל' בהיכלות דב"ן דנוגה לברר בירורים דנוגה כו', הריחה ציקי קדרה, שיש בזה עונג נפלא יותר מבחי' עונג העליון שבחכ' ומדות דאצי' כו'. וזהו הטעם והסיבה מה שבחי' המל' מתצמצמת להיות בבחי' מלך על עם, שזהו ירידה וצמצום גדול, להיות כתר וראש לבי"ע, בק"כ צרופי' דש' אלקי' כו'⁶⁷, שזהו ירידה דבחי' חכ' שבדבור, להיות מקור להוות ולהחיות נבראים בע"ג כו', דכ"ז הוא רק בשביל בירור נוגה דבי"ע, שנפלו שם הרפ"ח ניצוצות כו'. וז"ש⁶⁸ ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה, טרף בגימט' רפ"ח ע"ה⁶⁹, שזהו ירידת המל' בבי"ע לברר בירורים כו'⁷⁰, וכמ"ש בזהר⁷¹ בלילא אזלת לטורי חשוכא, ומתמן ארחת מזונא כו'. והו"ע הריחה ציקי קדרה, בחי' ריח החזק מבירורי הניצוצות כו'.

ונמצא דענין הריח הוא שנעשה מניצוצות דתהו כו'. ועוד, שהריח הוא בחי' מקיף, וכמא'⁷² שהריח הוא דבר שהנשמה נהנה ממנו, ולא הגוף, והיינו שאינו נכנס בגוף בבחי' פנימי כמו המאכל שנעשה דם ובשר כבשרו כו', משא"כ הריח שאינו נכנס בגוף, ומגיע בבחי' המקיפים דנפש דוקא כו'. וידוע דאורות דתהו הן אורות מקיפים שלמע' מהתלבשות בכלים כו', דמה שהי' להם קצת התלבשות בכלים, הי' זה בבחי' כללי' לבד, שז"ע עגולים כו', וכמ"ש במ"א⁷³. ומזה מובן ג"כ דריח הוא מצד בירורי הניצוצות, שנמשך עי"ז בחי' או"מ כו' (ויש ג"כ בחי' ריח במדרי' דתיקון, וכמו חמינא בריח דלבושייכו⁷⁴, דהן הלבושים דמצות כו', וכמו והריחו ביראת ה' כו'⁷⁵, וכ"ז הוא בבחי' מקיף כו', ועיקר הריח הוא שבא מדבר חריף, והיינו הניצוצות כו'. ובאמת גם בחי' הריח דתיקון הנ"ל הוא מבחי' הבירורים, רק שזהו מה שכבר נכלל בבחי' התיקון כו', אבל ביסודו ועיקרו הוא מבחי' הבירורים דתהו כו', דכללות ענין הריח הוא מבחי' בירורי הגבורות דוקא כו').

מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' ששח ואילך. ח"ב ע' תרפה. מאמרי אדמו"ר האמצעי בראשית ע' קמו. ביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' שטו. סה"מ תרס"ג ח"א ע' נא. ד"ה ברוך שעשה נסים תש"כ (סה"מ תשי"ב ע' קצא).
 (70) ראה תו"א בראשית ת, א. נח י, א. לקו"ת במדבר ג, טע"ב ואילך.
 (71) ראה זח"ג רמט, א ואילך.
 (72) ברכות מג, ב.
 (73) ראה תו"א וישלח כד, א ואילך. שמות נב, א. סה"מ תרמ"ג ע' קמו ואילך. תרמ"ח ע' ריג ואילך. תרנ"ד ריש ע' רו.
 (74) ראה זח"ג קפו, א.
 (75) ישע"י יא, ג.

(60) תולדות כז, כז (בדילוג).
 (61) שם, טו (בדילוג).
 (62) = הו' מלכין.
 (63) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"ב ע' תצד ואילך. וש"נ.
 (64) ראה פרקי דר"א פכ"ד. מאמרי אדמו"ר האמצעי בראשית ע' קעב. תורת חיים תולדות קנג, ג. קס, ריש ע"ד.
 (65) בראשית ג, כא.
 (66) ראה תורת חיים בשלח קנח, ב. משפטים רפז, ב.
 (67) ראה עץ חיים שער טו (שער הזיווגים) פ"ו. שער מד (שער השמות) פ"ה. תורת חיים יתרו רסג, ג. וש"נ.
 (68) משלי לא, טו.
 (69) = עם הכולל (ראה פרי עץ חיים שער ק"ש שעהמ"ט פ"ה. מקדש מלך לזח"ג, א. תו"א הוספות לתצוה קי, א.

קיצור. והנה הפסולת הנשאר מאצי' נפל לבי"ע ונתברר שם, ונשאר נוגה דבי"ע, וגם הבירור אינו בשלימות, והוא בחי' ב"ן. ובעבודה ד"ת, דהגם שזהו הבחירה בדעת, מ"מ, יש בזה תערובות עצמו והרגש, ויכול להיות ח"ו הבחירה להיפך, משא"כ ד"ע שהוא ההכרה בעצם או"א"ס. וכן המלאכים עבודתם בבחי' ד"ת. אמנם הניצוצות דתהו שרשם בבחי' תגבורת החיות, ובנפילתן נעשו גבו' קשות, הנה בהבירור נעשה ריח חזק, תוקף הרצוא. ובחי' מל' בבי"ע, שהיא בבחי' מיעוט וחלישות, הריחה ציקי קדרה, שהענג גדול ביותר מכל הגילויים. וזהו ריח בגדיו, בגדי חמודות, כתנות עור, כשמתברר. ובשביל זה מתמצמת ויורדת לבי"ע. וזהו שריח הוא בחי' מקיף, או"מ דתהו. וגם בתיקון יש ריח, והוא מה שנכלל בעצם התיקון.

ריח) ועפ"ז יובן מה שבקרבנות נא'¹³ ריח ניחוח לה, שהן בבחי' ריח כו', להיות דהקרבנות הן בירורי הניצוצות שבנוגה, דהבהמה הגשמי' היא תחת ממשלת ק"נ, וע"י שנשרפת באש שלמע', מתבררים הניצוצות ונכללים באלקות כו'. דבעבודה הו"ע בירור הנה"ב, וכמ"ש⁷⁶ אדם כי יקריב מכם קרבן כו', והוא לברר ולהפך מדות טבעי' דנה"ב לאלקות כו', וזהו מה שעיקר הקרבן הוא הקרבת חלב ודם⁷⁷, והיינו, דרתיחת הדמים דנה"ב בחמימות אש התאוה, יתהפך להיות בבחינת רשפי אש האה' כו', והחלב הו"ע התענוג, דתענוגים הגשמי' יתהפכו להיות תענוג אלקי בהשגה וידיעה אלקי' ולהתענג על ה' כו' (ועיקר ענין הקרבנות הוא בבחי' אתכפי' לבד, להיות דעבודת הקרבנות בד"כ היא עבודה שע"פ טו"ד כו', וזהו משארז"ל⁷⁸ אע"פ כו' מצוה להביא מן ההדיוט, דהיינו בחי' האה' הבאה ע"י התבוננות כו'. וגם האש שלמע' איז בחי' אש ה', וכמ"ש⁷⁹ לא באש כו', וכמ"ש במ"א⁸⁰ שהיא ההתבוננות בשרש ומקור הנה"ב, וכמו בעבודת המלאכים וכה"ג, שזה מסייע בהביטול דנה"ב כו', דכ"ז הוא בבחי' אתכפי' לבד כו'. רק בעבודת הצדיקים, דעיקר עבודתם הוא מצד הנשמה, ובחי' האש שלהם הוא אש ה', וכמ"ש בת"ז⁸¹ אית אש ואית אש כו', ה"ז בבחי' אתהפכא ממש, שנהפך מהות הנה"ב ונכלל באלקות כו', וכמ"ש במ"א⁸²). וזהו שהקרבנות הן בחי' ריח, בבחי' הבירור דנוגה דנה"ב, ומגיע בבחי' המקיף כו'.

אמנם עיקר ענין הריח שבא מדבר חריף וחזק ומשיב את הנפש¹², הוא ריח הקטרת דוקא כו'. דהנה, ההפרש בין ריח הקרבנות לריח הקטרת הוא, כמו ההפרש בין ריח שבמאכל, לריח הבשמים שאינו דבר הנאכל כו'. דהרי הקרבנות הן בחי' לחם, וכמ"ש⁸³ את קרבני לחמי כו', דפעולת הלחם הוא רק לחזק החיות פנימי לבד, לא בבחי' התחדשות חיות כו', רק שבזה יש ג"כ תוס' חיות, שמתחזק בזה כחו בבחי' תוס' אור, והיינו מפני שנמשך החיות ממקורו מהאור"מ, שע"ז מתוסף כחו. וזהו ע"י הריח שבמאכל, שמגיע

(80) ראה לקו"ת תצא לד, ד.

(81) כ"ה בשם התיקוני זהר במקומות שצויינו בהערה הבאה. וראה תקו"ז תי"ח (לה, ב). זהר חדש קו, ג. וראה סה"מ תער"ב:תרע"ו (קה"ת, תשע"ג) ע' קפג.

(82) ראה לקו"ת פינחס עז, א. המשך תרס"ו ע' קפח ואילך. סה"מ עת"ר ע' צב.

(76) ויקרא א, ב. וראה לקו"ת ויקרא ב, ג. מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ע' ב.

(77) ראה לקו"ת פינחס עז, א ואילך. סה"מ תרכ"ט ע' קיג ואילך. ע' קכה ואילך.

(78) יומא כא, ב.

(79) מלכים"א יט, יב.

בהאור"מ כו', וזהו חמרא וריחא פקחין⁸⁵, שמתוסף התחכמות עי"ז, והוא ע"י הריח כו'. אך מה שמגיע בהמקיף שבנפש הוא בהאור"מ השייך אל הפנימי לבד, ומה שנמשך בזה אין זה שהמקיף מאיר, כ"א מה שמוסיף אור וחיות בהפנימי כו' (ועמשנת"ל פקע"א⁸⁴). וכמו"כ הוא הדוגמא למעלה, דריח הקרבנות מגיע בבחי' מקיף עליון, היינו בחי' כי לא אדם הוא, והיינו ע"י הריח דבירורי הניצוצות, שע"ז מתוסף אור וחיות בבחי' אדה"ע כו', ומ"מ, אין האור"מ מאיר בגילוי, כ"א מה שמתוסף בהאור"פ כו'. אבל ריח הקטרת הוא כמו הריח שמשיב את הנפש, היינו שמגיע בעצם הנפש שלמע' מהגילויים, וממשיך להיות גילוי הנפש כו'. וזהו יתרון המעלה בריח הכושם על הריח שבמאכל, דריח שבמאכל מגיע רק בהגילויים שבנפש, דהיינו בהגילוי או"מ⁸⁵, ולכן אינו משיב את הנפש, רק מחזיק כחו כו', אבל ריח הכושם מגיע בעצם הנפש שלמעלה מהגילוי, ומשיב את הנפש, היינו להיות הגילוי מהעצם כו'. וכמו"כ הו"ע הקטרת, שמגיע בבחי' עצמות א"ס שלמע' מבחי' הגילוי להיות בחי' הגילוי, והיינו דבחי' או"מ דכי לא אדם הוא מאיר בגילוי כו'.

וביאור הענין הוא, כמשנת"ל פרי"ג⁸⁶ דהריח מגיע בעצם חבור הנשמה בהגוף, שאינו עדיין בבחינת התפשטות וגילוי (גם לא בבחי' או"מ כו'). ויובן זה למעלה ע"פ משנת"ל פרי"ד⁸⁶ בשם האדר"ז⁸⁷, דבהאי מזלא פשיט פשיטותא דקוטרא עילאה, דעתיק הוא בחי' קשר עליון שע"ז מתקשר א"ס עם העולמות כו', וזהו כמו עד"מ חבור עצם הנשמה עם הגוף כו'. וז"ע הקטרת שמגיע בבחי' פנימי' הכתר כו'. דקרבנות, עם היות דרזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס⁸⁶, כ"ז הוא בבחי' חיצוני' הכתר כו'. וזהו ג"כ ע"י הבירורים דקרבנות כו', דהנה, נת"ל פרי"ב⁸⁸ דעבודת קרבנות בד"כ הוא העבודה שע"פ טו"ד, וידוע דעבודה שע"פ טו"ד היא בבחי' או"פ, בחי' ממכ"ע כו', ומה שהקרבנות מגיעים בבחי' כתר, זהו ע"י ריח הבירורים כו', אך זהו רק בבחי' חיצוני' הכתר, וההמשכה היא רק מה שנמשך תוס' אור בפנימי כו'. אבל הקטרת מגיע בבחי' פנימיות הכתר, ונמשך עי"ז דבחי' או"מ יאיר בגילוי כו'.

תמב

ומ"מ, ההמשכה בגילוי⁸⁹ רק מבחי' חיצוניות הכתר כו', דכשם שהקרבנות, ע"ה שמגיע בבחי' או"מ, מ"מ הרי ההמשכה היא רק גילוי האור"פ כו', כמו"כ קטרת, הגם שמגיע בבחי' פנימי' הכתר, מ"מ, ההמשכה היא בחינת החיצוני' לבד כו'.

קיצור. וזהו דקרבנות שזהו בירור דנוגה, דם הוא רתיחת הדמים, וחלב תענוג, ה"ז בחי' ריח, שמגיע בבחי' האור"מ, אך הוא כמו ריח המאכל, שגם בהריח לא יש התחדשות החיות, רק מה שמתוסף חיות בהאור"פ, וכ"ה בעבודה ולמעלה, שאין האור"מ מאיר בגילוי, רק שמתוסף בהאור"פ, והוא מפני שמגיע בבחי' חיצוניות הכתר. וריח

(86) ע' תקע.

(87) בוח"ג רפט. ב.

(88) ע' תקצ ואילך.

(89) בגילוי: אוצ"ל: בגילוי היא.

(83) יומא עו, ב – עפ"י הגירסא שהובאה בתניא פ"ז

ובכמה מקומות בדא"ח (סה"מ מלוקט ח"א ע' כ. בהוצאה

החדשה – ח"ב ע' רעז).

(84) ע' תעד.

(85) או"מ: אוצ"ל: דאו"מ.

הקטרת הוא כמו ריח הבשמים שמשיב את הנפש, מפני שמגיע בעצם הנפש, ולמעלה הוא בחי' קוטרא עילאה דעתיקא, והגילוי הוא בחי' האו"מ, אך רק בחי' חיצוניות הכתר.

ריט) ויובן זה ע"פ משנת"ל פ' ר"ד⁹⁶ בענין קשר דעתיק, שיש ב' ענינים, בחי' ההתקשרות דאו"ס בעולמות, וההתקשרות בנש"י, שיש הפרש גדול ביניהם. דהנה, כ"ע⁹⁰ הוא בחי' ממוצע בין או"ס לעולמות ונש"י, בב' מדרי' שבו, בחי' עתיק ואריך כו', וידוע⁹¹ שיש ב' מדרי' בממוצע, הא', ממוצע המפסיק, וכמו עד"מ⁹² שני בנ"א שנאחזים בחבל, זה בראשו הא' וזה בראשו השני, שעיי"ז הם מתחברים, הרי החבל מפסיק ביניהם כו'. ויש ממוצע שאינו מפסיק כו'. וידוע המשל בזה⁹³, כמו המתורגמן שבין המשפיע להמקבל, וכמו בימיהם שהיו מעמידין מתורגמן, מפני שהחכם הדורש הי' מובדל בערך, שהעם לא היו יכולים לקבל ממנו, ע"כ הי' צ"ל מתורגמן, שקיבל ההשפעה מהחכם, ובאה ההשפעה בכליו וחושיו, שהן בערך המקבלים, שממנו היו יכולים לקבל כו', הרי המקבלים קבלו את האור שכל כמו שהוא לפי חושי המתורגמן, אבל עצם שכל הרב הוא בהעלם לגמרי בהם כו'. וגם אצל המתורגמן, שכל הרב עומד בבחי' הבדלה, ומה שבא בכליו וחושיו, א"ז שההשפעה שקבל מהחכם בא בחושיו, דמאחר שהחושים שלו אינם כמו חושי החכם (דהחושים שלו יש להם ערך אל המקבלים יותר מלהמשפיע כו'), ע"כ אין ההשפעה יכולה לבא בחושים שלו, רק מה שמקבל ההשפעה, אבל לא שתשנה לפ"ע חושיו כו', כ"א זהו מה שמשכל המשפיע שמקבל, נמצא אצלו שכלי, שזהו הוא שמשפיע כו', וכמו שמענין א' בא עוד ענין כו', הרי שגם אצל המתורגמן עומד השפעת הרב בהבדלה, ומה שמשפיע אל העם הוא רק מה שנמצא משכל הרב שכל אצל המתורגמן כו'. ומ"מ א"ז שכל המתורגמן מצ"ע, כ"א מה שבא משכל המשפיע כו' (ועמ"ש מזה בדרוש יו"ט של ר"ה, רס"ו⁹⁴). והדוגמא בבחי' הממוצע דכ"ע, דבחי' עתיק הוא נעתק ונבדל לגמרי, רק שממנו נמצא בחינת אורות דאריך, וכמ"ש בע"ח שמ"א פ"ג⁹⁵, וזהו מה שמאיר בנאצלים כו'. ומ"מ זהו ע"י שבחי' הא"ס נעשה בבחי' עתיק לעולמות כו', דהרי הא"ס מצ"ע מובדל לגמרי, ואינו בערך דהעתקה כלל כו', וכמשנת"ל פקצ"ו⁹⁶, וע"י שנעשה בבחי' עתיק, הנה האורות הנמצאים ממנו, שזהו בחי' אריך, הוא שמאיר בנאצלים כו'. וכמו"כ הוא בענין הקטרת, דלהיות שמגיע בבחי' עתיק, בחי' פנימי הכתר, עיי"ז הוא ממשיך בחי' אריך, והוא גילוי בחי' ומדרי' זו כו', אבל מ"מ הוא גילוי בחי' חיצוני הכתר לבד כו'. וזהו בההתקשרות שבעולמות, שהממוצע מפסיק כו'. משא"כ ההתקשרות עם נש"י הוא בחי' התקשרות עצם בעצם כו', שאין הממוצע מפסיק כו', וכמ"ש במ"א⁹⁷.

תמוג

וזהו ההפרש בין הקרבנות לקטרת, דקרבנות, ע"ה שזהו ג"כ ענין הברורים, מ"מ, להיות שזהו בחי' אתכפי, והוא בבחי' התפשטות דנה"ב לבד, ע"כ מגיע למע' רק בבחי'

90 = כתר עליון.

91 ראה סה"מ תרנ"ח ע' קפד. תרנ"ט ע' רד ואילך. תרפ"ב

ע' רפה ואילך.

92 ראה סה"מ תרנ"ח ותרפ"ב שם.

93 ראה אוה"ת בשלח ע' תקע ואילך. סה"מ תרמ"ב ע'

רסג. תרנ"ט שם. וש"נ.

94 המשך תרס"ו ע' קלו ואילך.

95 בעי"ח שמי"א פ"ג: כ"ה בעץ חיים דפוס שקלאוו, תק"ס.

בדפוסים שלפנינו: שער מב פ"א.

96 ע' תקמו ואילך.

97 ראה סה"מ תרס"ט ע' שמ ואילך. ד"ה ולקחתם לכם

תער"ב (סה"מ תער"ב-תרע"ו ע' כו).

האו"מ השייך אל הפנימי כו', אבל קטרת, שהו"ע רעו"ד, שפועל בעצם המהות דנה"ב בבחי' אתהפכא כו', וזהו שהדבר החריף נהפך לדבר ערב כו', ה"ז מגיע בבחי' עצמות א"ס, וההמשכה היא דבחי' האו"מ, דהיינו בחי' האוא"ס שלמע' מהשתל', נמשך ומאיר בבחינת גילוי ממש כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש במד"ר⁹⁸ ע"פ² וירח ה' את ריח כו', הריח ריח של אאע"ה כו', והיינו בחי' הריח דמס"נ בפו"מ, בבחי' ביטול עצם המהות כו', שע"ז דוקא נמשך מבחי' עצמות אוא"ס כו'. וה"ז למע' הרבה מההמשכה דקרבנות, הגם דרזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס, שמעורר וממשיך מבחי' האו"מ כו', מ"מ, ההמשכה היא בחי' האו"פ, רק שהוא בבחי' תוס' אור, שהו"ע חיזוק החיות, אבל לא חיות חדש כו'. ובכדי להמשיך המשכה חדשה מבחי' עצמיות אוא"ס, זהו דוקא ע"י ריח הקטרת, שהוא הביטול בעצם המהות כו'. וזהו ג"כ שאו' כאן שהריח ריח של אברהם אע"ה, שהוא בבחי' ביטול בעצם המהות, וע"ז דוקא לא אוסיף עוד לקלל כו'.⁹⁹ דהנה, גבי המבול הי' צ"ל ההמשכה ע"ד להשיב את הנפש כו', שהרי בשעת המבול הי' בבחי' סילוק האור, וכמ"ס⁹⁸ ה' למבול ישב, ישב בלחודוהי כו'.⁹⁹ ואותה שנה לא שמשו המזלות כו'.¹⁰⁰ שנשתנה כל ס' ההנהגה כו', וע"כ הי' צ"ל המשכה חדשה ממש כו'. ועז"א שהריח ריח של אברהם אבינו וחנני' מישאל ועזרי', שע"י מס"נ בפו"מ בבחי' ביטול כל המהות, ע"ז ממשיכים גילוי אור חדש ממש כו'. וז"ש שם ג"כ במד"ר שהריח ריח דורו של שמד כו', והיינו המניעות ועכובים על קיום המצות בפו"מ, ועומדים חזק במס"נ כו', שממשיכים ע"ז גילוי אור חדש כו'. וזהו וירח ה' את ריח הניחוח, דע"פ פשוט הוא ריח הקרבנות, וי"ל שזהו ההמשכה דבחי' יחוד חיצוני דאו"א שהמשיך נח כו'.¹⁰¹ ובמד"ר מבאר שהריח ריח של אברהם אבינו ע"ה כו', היינו בבחי' ביטול המהות, שע"ז ממשיכים גילוי אור חדש ממש כו'.

קיצור. והענין, דהנה קוטרא דעתיקא הוא שמחבר אוא"ס עם עולמות ונש"י, ויש הפרש גדול ביניהם, כי יש ממוצע המפסיק, וכמו המתורגמן, דשכל הרב אצלו בהבדלה, רק שממנו נמצא אצלו שכל, וזה הוא שמשפיע להעם, וכמו"כ עתיק האצילה אריך, וזהו שמאיר בנאצלים. ובנש"י הוא התקשרות עצם בעצם. וזהו ריח הקרבנות שמגיע בהאו"מ, והגילוי תוס' חיות בהפנימי, וריח הקטורת מגיע בקוטרא דעתיקא, והגילוי הוא בחי' אריך. וזהו וירח, הריח ריחו של אאע"ה, והוא הריח דמס"נ, שז"ע ריח הקטרת, שנמשך אור חדש.

101) ראה אוה"ת תשא ע' ב'ז ואילך. סה"מ תר"ל ע' קה. תרנ"ד ע' קעז ואילך. לעיל פע"א. פקנ"ב. פרא"א (ע' קעו. ע' תז. ע' תקנט). ד"ה אתם נצבים תשי"ב (סה"מ תשי"ב ע' שטב ואילך).

98) תהלים כט, י.
99) זח"א סד, ב.
100) ירושלמי פסחים פ"א ה"א. ב"ר פכ"ה, ב. פל"ג, ג.
פרש"י נח ת, כב.

בס"ד. ש"פ לך לך, תרד"ט

ויאמר ה' אל אברהם לך מארצך וממולדתך כו². וצ"ל מהו"ע לך לך, דהול"ל לך מארצך, מהו הכפל ל' לך לך. גם צ"ל מהו האריכות דמארצך וממולדתך כו, והלא העיקר צריכים להודיע להיכן שילך, וזה מעצמו מובן שילך ממקומו שהוא בו, ומהו"ע מארצך כו. ובמד"ר³ אי' למה הי' אברהם אבינו דומה, לצלוחית של אפופלסימון מוקפת צמיד פתיל ומונחת בזווית ולא הי' ריחה נודף, כיון שמטלטלים אותה ממקום למקום ריחה נודף, כך א"ל הקב"ה לאברהם טלטל עצמך ממקום למקום ועי"ז שמך מתגדל. וצ"ל מהו המשל מהריח שיהי' ריחו נודף, ועי"י הטלטול דוקא. ומהו"ע הגדלת השם כו, ולכאור' מהו המעלה דהגדלת השם גבי אברהם שהי' בתכלית הביטול והשפלות, וכמ"ש⁴ ואנכי עפר ואפר כו. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל⁵ ההפרש בין ריח הקרבנות לריח הקטרת, דריח הקרבנות הוא ריח שבמאכל, דעיקר ענין הקרבנות הוא בחי' לחם, כמ"ש⁶ את קרבני לחמי כו, ובעבודה הו"ע האה' שע"פ טו"ד הבאה מצד השגה והתבוננות, שהמשכה שע"ז הוא בחי' או"פ כו. ויש בזה ג"כ בחי' ריח, מצד הבירורים דקרבנות, דכל בחי' ריח הוא מהבירורים דוקא כו, אך להיות שהוא העבודה שע"פ טו"ד, ע"כ הבירור שבזה הוא רק בהתפשטות דנה"ב, ובבחי' אתכפי' לכד כו, וע"כ אינו נמשך בזה גילוי האו"מ ממש כו. אבל ריח הקטרת הוא ריח הבושם שמשיב את הנפש, ובעבודה הו"ע רעו"ד שלמע' מטו"ד, ועי"ז נעשה הבירור דעצם מהות הנה"ב כו, שזה מגיע בבחי' עצמו' א"ס, כמו עד"מ עצם חבור הנשמה עם הגוף כו, ונמשך גילוי אור חדש, היינו גילוי האו"מ כו. ומ"מ, ההמשכה היא מבחי' חיצוני' הכתר כו.

וּלְהַבִּין בתוס' ביאור ההמשכה שע"י ריח הקטרת שממשיכים גילוי האו"מ, דעם היות שהעבודה היא בבחי' רעו"ד, ומ"מ ההמשכה היא מבחי' חיצוניות הכתר לכד כו, הענין הוא, דהנה הקטרת הקטורת הי' על המזבח הפנימי שבהיכל, וידוע דההיכל הוא בחי' אצי', כנודע בהג' דיריין שבמקדש כו⁷, שהן נגד ג' עולמות הכללים⁸, דחצר אוה"מ נגד עולמות ביי"ע, והאוה"מ שהוא ההיכל נגד עולם האצי', וקדה"ק נגד עולמות הא"ס שלפני האצי' כו, וע"כ, העבודה שבהיכל, שזהו בבחי' אצי', הי"ז מה ששייך להשתל' כו, ולכן, גם בחי' הקטרת שזהו העבודה דבחי' רעו"ד, הי"ה ג"כ מה ששייך להשתל', ובנפש היינו העבודה שבס' והדרגה כו.

(4) וירא יח, כו.

(5) פרי"ח (ע' תרה).

(6) פינחס כה, ב.

(7) א) חצר אהל מועד, ב) אהל מועד, ג) קדש הקדשים (ראה בחיי תרומה כה, ט. עקידת יצחק שער מת. תורת העולה להרמ"א פ"ד. שלה שכד, ב. אוה"ת ויקהל ע' ב'קצה. סה"מ תרס"ג ח"א ע' נא. ח"ב ע' כה. רשימת המנורה (קה"ת, תשנ"ח) ע' פה. ועוד).

(8) ראה זח"ג קנט, א וברמ"ז שם. אוה"ת וסה"מ שם.

(1) חלק מהמאמר מיוסד, כנראה, על: ד"ה כי נר מצוה במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קטז ואילך. אוה"ת נ"ך ח"ג ע' א'שמ ואילך. ד"ה וייצר באוה"ת בראשית ח"ג תקכ, ב ואילך – כנסמן לקמן בהערות.

חלק מד"ה והניף ידו דאחש"פ תשי"א (סה"מ תשי"א ע' נח ואילך) וחלק מד"ה והי' ביום ההוא דאחש"פ תשכ"ב (סה"מ תשכ"ב ע' רכח ואילך) מיוסדים, כנראה, על מאמר זה.

(2) לך לך יב, א.

(3) פל"ט, ב.

ויאמר וגו' לך לך

והענין, דעם היות דקטרת הו"ע התקשרות, שזהו האהבה והרצוא שמצד התקשרות עצמי' הנשמה באוא"ס, וכמא"ו בחד קטירא כו' וכמשנת"ל פרי"ב¹⁰, מ"מ, התעוררות זאת היא ע"י התבוננות בכחי' הפלאה והבדלה דאוא"ס ב"ה כו', והיינו דרעו"ד זאת אינה באה מן המנגד, כ"א מהנשמה עצמה, ע"י ההרגשה דאוא"ס המופלא ומובדל כו', וא"כ ה"ז עבודה שבס' והדרגה, מאחר שזהו מצד הנשמה עצמה כו', דמה שבא מצד המנגד ה"ז בכחי' או"ח כו', אבל מה שמצד הנשמה עצמה, הגם שזהו למע' מטו"ד, מ"מ ה"ז בכחי' או"י, שהיא עבודה שבס' והדרגה כו', רק שזהו במקיפים דנפש, דשם הוא הרגשת בחי' אוא"ס המופלא כו', דמה שמורגש בכחות גלויים דנפש, בד"כ הוא בחי' הארה שבאה בכחי' התלכשות כו', והרגשת האוא"ס שמופלא ומובדל מהעולמות הוא במקיפים דנפש, וההתעוררות היא למע' מטו"ד, בכחי' התקשרות עצמי' כו', ומ"מ ה"ז בכחי' או"י כו', והוא בחי' מקיף דחי' כו'.

תמה

וע"י האו"מ דנשמה מתבטל הנה"ב בעצם מהותו כו'. דהנה"ב, העבודה דאו"פ, הגם שפועל ג"כ ביטול בכחות הטבעי' דנה"ב, מ"מ, אינו משתנה בזה בעצם מהותו כו' (והיינו שלא יתבטל בעצם מהותו, וכמו"כ לא ישתנה מאכזרי לרחמני וכה"ג, דהכל א' הוא), וזהו מפני שהאהבה היא מתיישבת אצלו, וביכולת כלי הלב לסובלה, עד שאדרבא נתמלאית האהבה בתוך כלי הלב. וענין המילוי הוא שמתרווה צמאון הלב בה, וכמו השותה מים לצמאונו¹², שיסוד האש שהי' תחלה בהתגברות בלבבו, נתקרה ע"י השתי', כי הגיע לדבר חפצו ותשוקתו, כן מי שמרווה צמאונו ותשוקתו לה' ע"י האהבה לאלקו' בתפלה (והיינו שמסתפק בקירוב ובדביקות נפשו בהאהבה האלקית כו', שהרי בההתבוננות כשמשגי הענין, הרי הענין האלקי מאיר בנפשו, ובהאהבה מתקרב נפשו אל האור האלקי, ובזה הוא מרווה צמאונו כו'. ובאמת אין זו עבודה אמיתית, כי אין בזה תכלית עדיין, דהגם שבהאהבה ה"ה מתקרב אל אלקות, מ"מ, אין בזה עדיין גילוי ממש בנפשו, רק מה שע"ז הוא עומד בדרגא עליונה יותר (וה"ז בד"כ כמו החקיקה מבחון כו'. ומובן שאינו דומה ממש, דשם הרי לא יש עדיין גילוי אור פנימי כלל, שהרי גם ההשגה והתבוננות בזה אינו בכחי' השגה פנימיות כו', וכמ"ש במ"א¹³, וכאן הרי עכ"פ יש בחי' הגילוי מרחוק כו'), אבל אין בו עדיין גילוי אור כו', ותכלית האהבה היא העבודה מאהבה כו', וכמ"ש בסש"ב¹⁴, והיינו) שיעבוד משו"ז כל היום במצות מעשיות בסו"מ וע"ט בפו"מ, וכן לעסוק בתורה כו' (ויש בזה חילוקי מדרי', אם שהעסק בתומ"צ כל היום הוא בחיות פנימי, שמאיר בו ע"ז האור האלקי בגילוי בכחי' או"פ ממש כו', ובזה הוא שמרווה צמאונו, צמאון האהבה שבתפלה, והוא בחי' השוב שאחר הרצוא כו', והו"ע והיו הדברים האלה¹⁵ שאחר ואהבת¹⁶, דבד"ת¹⁷ הכתוב מדבר כו'¹⁸, דבאמיתית העבודה בזה הוא

(9) ראה אדרא זוטא בזח"ג רפח, א.

(10) ע' תקצא.

(11) בהבא לקמן (עד סוף פרק"א) – ראה ד"ה כי נר מצוה

(12) שבהערה 1 (הבא לקמן בחצע"ג הוא הגהות והוספות לד"ה כי נר מצוה הנ"ל).

(13) ע"פ משנה ברכות מד, א.

(14) ראה לקו"ת בחוקותי מז, ד. קונטרס העבודה פ"א ע'

(9)

(14) פ"מ (נה, סע"ב).

(15) ואתחנן ו, ו.

(16) שם, ה.

(17) = דבדברי תורה.

(18) ראה ספרי ופרש"י שם, ז. יומא יט, ב וברש"י שם ד"ה

בם (הב'). שו"ע אדה"ז או"ח סקניו טט"ז. ה'ל' ת"ת פ"ג ס"ב.

שבהעסק התומ"צ הוא בשוה ממש כמו בעת התפלה, בבחי' האור והגילוי ובבחי' הקירוב והדביקות כו', ואדרבא, שבה מאיר בו האור בבחי' פנימי ממש ובבחי' דביקות ממש כו', וכמ"ש בסש"ב¹⁹ והמקיימן באמת הוא האוהב כו' וא"א לדבקה כ"א כו', הרי עיקר הדביקות והגילוי הוא בקיום המצות כו', כי באמת בעבודה אמיתי, האה' היא רק מה שחפץ לדבקה בו כו', והדבקות והגילוי הוא דוקא בקיום התומ"צ שאח"כ כו' (ויותר גם מהגילוי שבהתבוננות (ר"ל לא מיבעי שהוא יותר מהגילוי שבהאבה, אלא גם יותר מבהתבוננות), שג"ז הוא לא בבחי' או"פ בבחי' גילוי ממש כו', משא"כ בעסק התומ"צ הוא בבחי' או"פ ממש כו', רק שאינו בבחי' התפעלות והתלהבות כמו בתפלה כו'. וגם, שבתומ"צ שאחר הרצוא דתפלה מאיר גילוי אור עליון יותר מבהתבוננות כו', וכידוע שבהשוב מאיר גילוי אור עליון יותר מבהרצוא כו', וכמ"ש במ"א²⁰). ומ"ש בכהאריז"ל²¹ דאחר התפלה מסתלקים המוחין דגדלות, צ"ל מפני שבכל היום יש זמנים שבהתעלמות כו', אבל בשעת עסק התורה והמצות, י"ל שהן בשוה כמו בתפלה, ועוד למעלה במדרי' כו'. וזה בד"כ²² בנשמות גבוהות. אך בעבודת כל אדם, הנה העבודה כל היום היא בבחי' רושם לבד מה שנשאר מהאבה שבעת התפלה כו', ומ"מ, בעסק התורה וקיום המצות שאחר התפלה מאיר לו האור והגילוי, ובבחי' פנימיות בנפשו, שמרווה צמאנו בזה כו'). והנה כ"ז לא יעשה שינוי במזג טבעית דמו ובשרו הטבעי בעצם מהותו, כי מאחר שנכנסת אור האהבה האלקית בכלי הלב, ונתרווה צמאנו כו', הרי כלי הלב, שהם מקור הדם והבשר הטבעי, מלבישים ומכסים על אור האהבה האלקית כו', וע"כ נשאר הטבעית כמו שהיתה כו'. וכמו עד"מ מים שנכנסים בכלי המגבילים מכל צד, שהכלי מסבב להמים מכל צד, כן עד"מ אור האה' האלקית מתיישבת בתוך כלי הלב ונסתרת בהם, עד שכלי הלב הטבעי מקיפים אותה מכל צד, ונשארת בעצם טבעית שלה כמו שהוא כו'.

תמו

והגם שמה שנתפסת בלב זה ברוחני' כלי הלב, והיינו מה שהלב חפצה באלקו' (רק שהיא בהגבלה בכלי הלב כפי מה שיכולה לשאת כו'), ומרווה צמאנו רק בהאור האלקי המאיר לו (אם בהאה' עצמה או בקיום המצות כו' כנ"ל), והוא חפץ ומתעסק רק בעניני אלקי', וזה טוב לנפשו כו', הענין הוא, עפמ"ש בסש"ב פכ"ט²³, דבצדיקים הנה"א הוא האדם, והגוף נק' רק בשר אדם, וכמו זר נחשב כו', אבל בנינונים, הנפש החיונית המלוכשת בדמו ובשרו הוא האדם כו', וע"כ, בצדיקים שאינם נתפסים בגשם, ועבודתם הוא בהנשמה שלהם כו', הנה תפיסת האה' מה שנתפסת בהכחות דמוח ולב, הכל הוא בנה"א כו', שאין בזה שום תערובות חומרי' כלל כו', דמאחר שהעבודה היא רק מצד הנשמה, הרי גם הכלים התופסים את האה' הוא הנה"א לבד כו'. ולהיות דעבודתם הוא בבחי' פנימי' המוחין והמדות, ובפרט בבחי' אה' בתענוגים כו', ה"ז פועל על הטבעי' שמתהפך לאלקו' ממש כו', וכמ"ש בסש"ב פ"ט²⁴. אבל בנינונים, שהן נתפסים בגשם, הרי בעבודתם יש תערובות החומריות כו', ועם היות שמרגיש היטיב את הטוב דאלקות, וזה

(19) שער הכוונות ענין תפילין דרוש ז. תניא פ"ב (טז, ב).

(22) = בדרך כלל.

(23) לו, א.

(24) יד, א ואילך.

(19) פ"ד (ת, א).

(20) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' תכג ואילך.

ביאורי הזרר לאדמו"ר האמצעי עב, ב. סהמ"צ להצ"צ ק, ב

ואילך. המשך תרס"ו ע' קצה.

טוב לו, הנה יש בזה גופא תערובות חומריות, שא"ז רק טוב אלקי, כ"א יש בזה תערובות חומריות (א' חומריות/ער טוב), ולהיות שמרווה צמאוונו בהטוב (עס בלייבט ניט קיין ניט גוט, נאָר עם איז גוט, און דער גוט איז דאָך אַ חומריות/ער), וע"כ עצם הטבעי נשאר בלי שינוי בעצם המהות כו'. ואין הכוונה שאינם פועלים מאומה ח"ו בהנה"ט, שהרי בעבודתם פועלים הכנעה וביטול בהנה"ט במדות הטבעי כו' (הן בהעדר ההמשכה וההטי' לעניני' החומרי', שזהו חלישות הכחות הטבעיים כו', וכבינוני המתפלל כל היום, שהנה"ב הוא כישן כו'²⁵, וע"י העדר עניני החומריים ה"ה נחלש יותר כו'²⁶, וכמ"ש במ"א²⁷, והן בזה שגם הוא יחפוץ באלקות, והיינו שגם הנה"ט מוצא טוב יותר בעניני אלקות כו'), רק שכ"ז הוא בהתפשטות שלו לבד, לא בעצם מהותו כו'.

קיצור. והענין הוא, דהנה הקטרת הקטורת הוא בהיכל, בחי' אצי', וע"כ גם המשכת האו"מ הוא השייך אל הפנימי, ובעבודה הו"ע רעו"ד המתגלה בנשמה מצ"ע, ע"י התבוננות והרגש ההפלאה, שזהו בחי' או"י דנשמה, מקיף דחי'. ולהיותו בחי' או"מ, ה"ז מהפך מהות הנה"ב, משא"כ באהבה שבטו"ד שמתיישבת בלב, ומרווה צמאוונו באהבה והקירוב לאלקות. ובאמת אין כאן גילוי פנימי ממש, גם לא בהתבוננות, וכ"ש באהבה, רק בתו"מ שאח"כ, דבנשמות הגבוהות הוא בבחי' גילוי אור ובפנימי ממש, ובבחי' דביקות עוד יותר מכמו בתפלה, והאור עליון יותר, ובכל אדם ה"ז רק מהרושם, ומ"מ, מאיר האור ובפנימיות, שמרווה צמאוונו. וע"כ הלב החומרי מכסה ע"ז, ומשו"ז אינו משתנה בעצם. והגם שזהו שמרווה צמאוונו רק באלקות, מ"מ, גם הרוחני הוא הרגש חומרי בכינונים, וע"כ הביטול הוא רק בבחי' אתכפי', בהתפשטות הנה"ב.

רדא) אמנם בחי' רעו"ד, שהיא אה' הבלתי מוגבלת, שאינו נכנס תוך הלב, אדרבא, הוא עודף על הלב ומקיפה כו', ואינו מרווה צמאוונו באור האהבה כו', ה"ז פועל על הטבעית שתבטל בעצם מהותה, עד שיוכל להתהפך עי"ז מאכזרי לרחמני, ומתכלית הגסות לתכלית השפלות כו' וכה"ג, מפני שמתבטל ומשתנה בעצם מהותו כו'.

תמוז

וי"ל בזה עד"מ²⁸ בגוף האדם, הרי למעלה מהפרסא הן כל כחות הנעלים, כמו המוחין שבראש והמדות שבלב כו', ובד"כ החיות שבלב וריאה ה"ז עיקר פנימי החיות כו', ולמטה מהפרסא הן אברי המזון, שהן בתכלית הגסות, ונמצא בהם פסולת וצואה כו', וזהו מפני שהכחות שבמוח ולב ואברי הנשימה הן בבחי' תפיסא והתלבשות בהכלים שלהם, ואינם מתפשטים לחוץ מהכלים שלהם, רק הארה לבד כו', וע"כ אינם פועלים באברים²⁹ להתבטל בעצם מהותם לגבי הכחות פנימי' כו', ומ"מ פועלים בהתפשטות שלהם, וכידוע³⁰ דבעת התגלות הכחות פנימי', וכמו בהטרדא באיזה שכל עמוק או באיזה מדה, אין כלי

נשא תקס"ג – ראה לקו"ת נשא כג, ג ואילך. מאמרי אדמו"ר
הזקן תקס"ג ח"ב ע' תקיב ואילך.

(29) = אברי המזון.
(30) ראה תו"א לך לך יב, ג. סהמ"צ להצ"צ ו, ב. אוה"ת ענינים ע' מה.

(25) ראה תניא פי"ג (יה, ב ואילך).

(26) ראה תניא שם (יה, ריש ע"ב).

(27) ראה שערי תשובה לר"י שער ראשון עיקר ט (סעיף

ל) – הובא בסה"מ עתי"ר ע' פד. ריש ע' צה. לקמן פרע"ח (ע' תקסג). ח"ב ע' וא"ו.

(28) בד"ה נר מצוה באוה"ת שבהערה 1 מציין לד"ה

ש"פ לך, ה'תרד"ע

תריג

העכול פועלים, ועיקר פעולתם הוא בעת השינה כו', והיינו הביטול בהתפשטות, לא בעצם המהות כו', והיינו מפני שהכחות נתפסים במקומן בהכלים שלהם, ואינם יוצאים חוץ למקומן, רק הארה לבד, ע"כ אינם פועלים רק בהתפשטות הכחות חיצוני, לא שינוי בעצם מהותם כו'. אך כח הרצון, הרי פועל בכל האברים גם היפך טבעם, כמו לשום רגלו במים קרים ביותר או במים חמים ביותר כו', ובד"כ כל שינוי הטבע לגמרי בעצם מהות הכחות, אין שום מונע ומעכב על הרצון, וזהו לפי שאינו נתפס באיזה כלי, והעצם הוא שנמשך בכל מקום כו' (וכמשנת"ל פנ"א ונ"ב³¹), ע"כ הוא פועל בכל האברים שינוי הטבע כו'.

וי"ל הדוגמא מזה למעלה בהאורות דע"ס דאצי, דעם היות דא"ס להתפשטות³², ה"ז רק במדר' דאצי, אבל לא בבי"ע, דעולמות בי"ע הן בבחי' פירוד, וכמ"ש³³ ומשם יפרד כו', ויש גם תערובות טו"ר כו', והיינו מפני שאורות דאצי הן שבאו בבחי' מדה וגבול, והן בבחי' תפיסא והתלבשות בכלים דאצי כו', וע"כ אינו מאיר האור בעולמות בי"ע רק הארה לבד כו', וע"ה שפועל ביטול בבי"ע, ה"ה רק בבחי' ביטול היש לבד כו'. אבל אור הא"ס שלפני האצי, הרי המשכתו והתפשטותו גם בבי"ע כמו באצי כו'³² (והיינו שאפשר להיות בגילוי בבי"ע כמו באצי כו', משא"כ אור האצי, בכדי שיהי' הגילוי בבי"ע, צ"ל דוקא ע"י גילוי אור עליון שלמעלה מאצי ובי"ע, וכמ"ש במ"א³² בענין קרי"ס, שהי' חיבור אצי ובי"ע כו', שהי' ע"י הרוח קדים³⁴ דוקא כו'), ופועל הביטול בבי"ע בבחי' ביטול המהות כו'. וכנודע³⁵ בענין כל אשר חפץ ה' עשה³⁶, שזהו להיות הביטול בעולמות כו', וכמ"ש בתו"א ד"ה מזוזה מימין³⁷, והכוונה שם על הביטול במהות היש כו', שהרי גם ההארה דבחי' דבר ה' פועל ג"כ הביטול בהנברא כו', וענין הצורה שמבחי' חפץ ה' הוא להיות הביטול בעצם המהות כו', וכמ"ש במ"א³⁸. והיינו מפני שהאור הוא למע' מהתלבשות בכלים, ואינו בבחי' תפיסא, ע"כ הוא נמשך ומאיר בכ"מ כו'.

וכמו"כ בעבודה, שבשעת התפלה ה"ה מתבונן באלקות ומתפעל באהו"ר כו', ואחר התפלה מתעלם אור ההתפעלות, ולא נשאר רק רשימו לבד, והוא המעשה בפו"מ במצות מעשיות כו', וכמו"כ בשעת התפלה, אין בזה ביטול מהות הנה"ב גם בשעת התפלה, רק בהתפשטותו לבד כו', והיינו מפני שהאהו"ר הן בבחי' תפיסא בכלי הלב, ע"כ א"ז מאיר בגילוי כ"כ להיות ביטול מהות הטבעית כו'. אבל ברעו"ד שאין זה בבחי' התלבשות ותפיסא בכלי הלב, ה"ז מאיר ומתגלה יותר, עד שפועל ביטול מהות הטבעית כו'.

אך לפי הנ"ל הוא שההתגלות פועל ממילא ביטול המהות, וכאן הכוונה שזה נוגע אל החומריות והטבעיות, דעם היות שהאהבה היא מצד הנשמה עצמה, מ"מ, ה"ז נוגע

(35) ראה סה"מ תרכ"ט ע' כ ואילך. תרנ"ה ע' שית. תרס"ג

ח"א ע' קב.

(36) תהלים קלה, ו.

(37) מקץ מא, ד ואילך.

(38) ראה לעיל פקי"ב (ע' רטז). לקמן פרמ"ה (ע' ותצה).

(31) ע' קיז ואילך.

(32) ראה לעיל פי"ב (ע' כו). וש"נ.

(33) בראשית ב, י. וראה לקו"ת שה"ש לט, ב. לעיל פמ"ה

(ס"ע קב).

(34) בשלח יד, כא.

תמח

אל הטבעיות, ועי"ז נעשה ביטול המהות כו'. ויובן זאת יותר עד"מ בהשפעת השכל, שהשכל של הרב הוא למע' הרבה משכל התלמיד, גם באותה השפע שמשפיע לו, ואם משפיע לו השכל במדה וגבול כפי ערך השגת התלמיד, הנה מתהפך השכל במוח התלמיד כפי גסות השגתו, וה"ה בהשגה מגושמת כו', ועם היות שבריבוי ההשפעה והקבלה מזדכך כלי מוחו כו', מ"מ, אינו מזדכך בעצם מהותו, ונשאר בהגשמתו בעצם כו'. אבל אם משפיע לו למע' מערך כלי מוחו, שלא תוכל להתפס בכלי מוחו שיגשמה, ה"ז פועל ביטול במהות כלי מוחו, שמזדכך עי"ז בעצם מהותו, להיות בבחי' דקות ההשגה כו'. וכמו שעי"ז ה"ה נעשה בבחי' כלי גם כשמקודם לא ה"י כלי כלל להשכלות אלו, הנה עי"י שמשפיע לו באופן כזה שאינו נתפס בכלי מוחו, רק יודע ומקבל יוקר הענין (די רייכקייט פון דער זאך), ה"ה נעשה בבחי' כלי כו', כמו"כ זיכור ודקות כלי המוח בעצם המהות, נעשה ג"כ עי"י השפעה שלמעלה מכלי המוח כו', וזהו דוקא מפני שאינו יכול לסבול ולקבל, ה"ז פועל השפלות בכלי מוחו, שמתבטלים עי"ז בעצם מהותם כו'. וכמו"כ ברעו"ד, דלפי שהאהבה אין לה התיישבות בכלי הלב הטבעי, ה"ז פועל בו ההשפלה והביטול (אַראַפּגיפּאַלינקייט), ומתבטל עי"ז מהות הטבעית שלו כו'. וזהו דהאה"ר עם היות שבאה מצד התעוררות הנשמה מצ"ע, מ"מ ה"ז נוגע אל החומריות ופועל ביטול המהות כו'. אמנם, להיות שזהו הרעו"ד שבאה בהנשמה מצ"ע, ה"ז רק בבחי' מקיף דחי' לבד, וממשיך מלמעלה ג"כ רק גילויי בחי' האו"מ כו'.

קיצור. אמנם רעו"ד, שאין הלב מכיל ואינו מרווה צמאוונו, משנה עצם המהות. ועד"מ כחות הפנימים, להיותם נתפסים בכלים, ורק הארתן מתפשטת באברים החיצונים, פועלים בהם רק לעכב התפשטותן, והרצון, שהעצם נמשך, פועל גם בהיפוך הטבע. והדוגמא למעלה, דע"ס א"ס להתפשטותן ורק באצי', ובבי"ע נמשך רק הארה (אם לא עי"י כח עליון), ואור א"ס מאיר גם בבי"ע, ופועל בהם הביטול. וכ"ה בעבודה באה' שבטו"ד וברעו"ד. ויותר יובן מהשפעת השכל, שלפ"ע חושי המקבל, לא יוצא מהגשמתו, ועי"י השפעת שכליים שלמעלה מחושיו, ה"ה מזדכך בעצם הגשמתו.

(רב) וכ"ז הוא בקטרת שבהיכל, שהו"ע רעו"ד, שזה ממשיך מלמע' בחי' או"מ, אבל הוא בחי' חיצוני' הכתר, כמשנת"ל פרי"ח³⁹. אמנם הקטרת דיוהכ"פ שמכניסין בקה"ק, הו"ע התשובה⁴⁰, וכדאי' במד"ר שה"ש⁴¹ ע"פ⁴² אשכול הכופר, א"ר יצחק, וכסה ענן הקטרת⁴³, הכיסוי הזה אין אנו יודעים מהו, עד שבא דוד ופירשו, נשאת עון עמך כסית כל חטאתם סלה⁴⁴, הרי דענן הקטרת הו"ע התשובה, שע"ז ממשיכים בחי' עצמות א"ס ממש, היינו בחי' פנימיות הכתר כו'.

(41) שהש"ר פ"א, יד (ג).

(42) שה"ש א, יד.

(43) אחרי טז, יג.

(44) תהלים פה, ג.

(39) ע' תרו.

(40) ראה עטרת ראש שער יום הכיפורים פ"ו (לו), א ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי יום כיפור ע' אקלד ואילך.

אוה"ת דרושים לר"ה ע' אשל. סה"מ עת"ר ע' מזו.

ש"פ לך, ה'תרד"ע

תרטו

והענין⁴⁵ דהנה באד"ר⁴⁶ דק"ל ב' אי, דא מארי' דחוטמא, מחד נוקבא חיין, ומחד נוקבא חיין דחיין כו', והוא, דמנקב הימין נפק חיין, ומנקב השמאל נפיק חיין דחיין (ובס' קול ברמה⁴⁷ כ' להיפך, אך בכתבים⁴⁸ אי' כנ"ל), והן ב' מקיפים דחי' ויחידה כו'. דהנה, החוטם הוא כלי הריח, וריח בד"כ הוא בחי' מקיף, כנ"ל פרי"ז⁴⁹, רק שמנקב הימיני נמשך חיין, הוא בחי' מקיף דאו"י, שזהו בחי' מקיף דחי', ומנקב השמאלי בחי' מקיף דאו"ח, בחינת יחידה כו'.

והענין דהנה הבחי' כ' ע"פ⁵⁰ וייצר, דהחוטם הוא כלי לנשמה, דמשם היא נכנסת ומשם היא יוצאת, ולכן, מי שנפל עליו מפולת, צריכים לבדוק אותו עד חוטמו, כדאי'

תמט בגמ' יומא ד' פ"ה ע"א, דגם אם החיות אינו ניכר בלבו, מ"מ יכול להיות שיש חיות בחוטם, וכדפרש"י שם⁵¹, ושם בגמ' ובסוטה דמ"ו⁵² ע"ב, דלענין חיותא הכל מודים דעיקר חיותא באפי' הוא כו'. וי"ל שזהו לפי שהחוטם הוא שער המוחין (וכ"מ בגמ' שם), דכמו שהפה הוא שער הלב, וזהו שהדבור הוא מהפה שבא מהבל הלב כו', כמו"כ החוטם שער המוחין כו', וידוע דכללות חיות הנפש הוא בהמוח שבראש⁵³, וע"כ עיקר חיותא באפי' הוא כו'. והנה⁵⁴, מה שהחוטם הוא שער המוחין, היינו בחי' עצמי' המוחין, שהרי הדבור הוא ג"כ שער המוחין, שכל התגלו' שכל היא ע"י הדבור, רק שזהו חיצוני' השכל, וכידוע דשכל גלוי הוא מחיצוני' החכ' כו', וא"כ, מה שהחוטם הוא שער המוחין, היינו בחי' עצמו' המוחין כו'. וכנודע ההפרש בין השפעת השכל להשפעת הטפה⁵⁵, דהשפעת השכל הוא רק הארה לבד, ובהטפה נמשך עצמות המוחין ממש להוליד בדומה לו כו', כמו"כ הוא ההפרש בין הפה והחוטם, דהפה הוא כלי לגילוי בחי' חיצוני' הנפש וחיצוני' החכ' כו', והחוטם הוא שער עצמי' המוחין, דשם קישור וחבור עצם הנשמה ממש כו'.

אמנם ההמשכה משם, יש בזה ב' מדרי', והן חיין וחיין דחיין כו'. ובחי' חיין שבנקב הימיני זהו בחי' או"י, והיינו גילוי כללו' חיות הנפש להחיות את הגוף כו', וז"ע הנשימה שהוא הוראת החיות כו', דכשם שהחיות שבלב הוא בבחי' דפיקא, דהיינו רצו"ש כו', כמ"ש במ"א⁵⁶ הטעם ע"ז, ועמשית"ל⁵⁷, והוא החיות שבא בבחי' או"פ כאברי הגוף, שזהו מהלב, דלבא פליג לכל שייפין כו'⁵⁸, דהחיות מהמוח בא בלב, בדם שבו, והלב שולח הדם עם החיות לכל האברים, שזהו החיות פנימי כו', כמו"כ החיות שבחוטם הוא בבחי' נשימה ברצו"ש, לפי שהוא ג"כ החיות שבא בהתגלות להחיות כו', רק שזהו החיות כללי, מקור

ע' סג ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי דרושי חתונה ח"א ע' קלב ואילך. אוה"ת בראשית שם.

(55) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן שם ע' נז ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי שם ע' קה ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' ג ואילך. וש"נ.

(56) ראה תו"א בראשית ב, ג. לקו"ת פקודי ה, ד. חוקת סה, א.

(57) ח"ב ע' וא"ט.

(58) ראה זהר ח"ב קנג, א. ח"ג קסא, ב. רכא, ב (ברע"מ).

רלב, א (ברע"מ). תניא אגה"ק סל"א. תו"א בראשית ז, ד. לקו"ת שה"ש כט, ב ואילך. לא, א ואילך.

(45) ראה סידור עם דא"ח ט, ב ואילך. אמרי בינה שער התפילין פקנ"א (קצא, ג ואילך).

(46) = באדרא רבא (בזהר ח"ג).

(47) לזהר שם (להר"י צמח קארעין, תקמ"ה – כט, ב).

(48) ראה אמרי בינה שם.

(49) ע' תרד.

(50) בראשית ב, ז. בהבא לקמן – ראה אוה"ת בראשית שבהערה 1.

(51) ד"ה ה"ג אמר רב פפא.

(52) דמיו: אוצ"ל: דמ"ה.

(53) ראה תניא פנ"א.

(54) בהבא לקמן – ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א

ויאמר וגו' לך לך

החיות דאו"פ כו', וע"כ, כ"ז שיש רוח חיים באפיו⁵⁹, דהיינו שלא נסתלק לגמרי בעצם הנפש ממש, יכולים להחזיר ולהמשיכו בגילוי כו'. אמנם, נקב השמאלי הוא חיון דחיון, שזהו מעצם הנשמה ממש בעצם התקשרותה בכחי' עצמו' המוחין כו' (וכמו השפעה עצמי' מעצמי' המוחין, שנמשך בזה עצמו' הנשמה כו'), והוא בנקב השמאלי דוקא, דהיינו מה שנמשך ע"י או"ח דוקא כו'.

ויובן הענין למעלה, עפמשת"ל פ' ר"ד⁶⁰ בענין קוטרא עילאה⁶¹, שזהו בחי' קשר הא"ס ע"י בחי' עתיק שהוא העתקת העצמו' כו', ומה שנמשך מזה בעולמות הן בחי' אורות דאריך כו', כמשת"ל פרי"ט⁶², וזהו מה שנמשך מבחי' או"י להיות בבחי' מקור לעולמות כו'. ובאופן ההמשכה והגילוי יש בזה ב' אופנים, אם ההמשכה היא בחי' האו"פ לבד, והוא מה שנמשך ע"י העבודה שע"פ טו"ד כו' (שז"ע הקרבנות בכלל כו'), או שההמשכה היא גילוי המקיף ממש, והוא ע"י רעו"ד כו' (שז"ע הקטרת כו'). וכ"ז הוא שנמשך מבחי' נקב הימני בבחי' או"י⁶³, להיות דגם רעו"ד היא עבודה שבס' והדרגה, מפני שג"ז הוא התעוררות הנשמה מצ"ע, רק שפועלת בנה"ט בבחי' שינוי המהות כו', כנ"ל. והנה, החוטם הוא שער המוחין (לא לבחי' מקיפים דנפש, כ"א לבחי' המוחין כו'), ונת"ל שזהו עצמו' המוחין, והיינו בחי' מו"ס כו', ובנקב הימני נמשך מבחי' חיצוני' דמו"ס שבבחי' המשכה נעלמת כו'. אמנם נקב השמאלי דבו חיון דחיון, הוא מבחי' עצמי' מו"ס, וכמ"ש באד"ר שם, ומהאי נוקבא אתער ונפיק רוחא ממו"ס כו', ובביאור האדרא⁶⁴, דהיינו רוחא דעתיקא דרך מו"ס כו' (וכמ"ש באד"ר שם, רוחא דעתיקא דעתיקין דנפיק ממו"ס לנוקבא דחוטמא כו'), ושם, שזהו בחי' אורא דע"ג קרומא, והיינו בחי' עצמיות מו"ס כו', וכמ"ש במ"א⁶⁵, וזהו דמנקב זה נפיק חיון דחיון, היינו התגלו' בחי' א"ס סדכ"ס שסתום ונעלם בעצם כו'.

תנ וזהו⁶⁶ שנמשך ע"י התשובה דוקא, דבע"ת⁶⁷ משכין לי' בחילא יתיר⁶⁸, בכח או"ח דוקא כו', וכמארז"ל⁶⁹ דבמקום שבע"ת עומדים צ"ג⁷⁰ אינם יכולים לעמוד, דצ"ג בעבודה שלהם גם בבחי' אהבה כתענוגים, א"י⁷¹ לעמוד במקום בע"ת כו', דזהו כלל גדול, דצער ומרירות הנפש מגיע למעלה מעונג הנפש⁷², דגם בחי' עונג עצמי אינו מגיע בעצמות

66) הבנא לקמן – ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי יום כיפור ע' א'קכח ואילך. סה"מ תרמ"ח ע' קעא ואילך. המשך תרס"ו ע' קמב ואילך.
67) = דבעלי תשובה.
68) ראה זח"א קכט, ב. וראה תניא אגה"ת ספ"ח. תו"א מקץ לט, ג. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' תצד. אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרפה.
69) ברכות לד, ב (ע"פ הגירסא שהובאה בדקדוקי סופרים שם). רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
70) = צדיקים גמורים.
71) = אינם יכולים.
72) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי והמשך תרס"ו שם. סה"מ תרס"ח ע' טו.

59) ע"פ נח ז, כב.
60) ע' תקע.
61) אדרא זוטא בזח"ג רפט, ב.
62) ע' תרו.
63) להעיר מלקו"ש ח"ה ע' 402 הערה 102: ראה בארוכה ד"ה וירח ה' ושלאחריו רדע"ת (בהמשך תער"ב). ושם דריח המאכל מחזק חיות הנפש (האו"מ מוסיף בהאו"פ, אתכפיא) וריח הבושם משיב וממשיך חיות חדש (גילוי האו"מ, ח"י או גם יחידה, אתהפכא). רעו"ד (דיוהכ"פ) תשובה. ועפ"י י"ל לכאורה, דבכ"ל – החילוק דריח דקרבנות (שגם הוא צ"ל ע"י החוטם) ודקטורת – שזה בנקב הימני וזה בנקב השמאלי.
64) קול ברמה הנ"ל הערה 47.
65) ראה סה"מ עת"ר ס"ע יב ואילך. תרע"ח ע' רצ.

הנפש כמו הצער והמרירות מההיפך כו', וכמ"ש⁷³ מן המיצר קראתי, מן המיצר והדוחק דוקא, מה שצר לו מאד מהריחוק מהאלקות, ובפרט בחטאים ועוונות, וזה דוקא מגיע בעצם נקודת נפשו, ומגיע למעלה בפנימית ועצמות א"ס כו'. וכמו עד"מ לדלג חפירה גדולה, שצ"ל בכח עצמות הנפש, שזהו דוקא כאשר בורח מן המות ר"ל, כמו במלחמה וכה"ג, שאז מתגלה כח עצמו הנפש לדלג כו', וכמו"כ המיצר הגדול (דער ניט גוט) מהחטא ועון, זהו דוקא אשר מביא ומגלה עצם הנשמה בבחינת הזות כל עצמותה כו'. וזהו דוקא שמגיע בפנימי ועצמי א"ס כו', דכאשר מן המיצר קראתי, אז ענני במרחב י"ה, בבחי' מרחב העצמי דא"ס כו', וכמ"ש⁷⁴ ממעמקים קראתיך, מבחי' עומק לעומק⁷⁵, דעומק ופנימי הנפש מגיע בבחי' עומק ופנימי א"ס כו'. ועוד זאת, שבכאן הרע נהפך לטוב, והיינו רע גמור, לא רק בירורי נוגה, כ"א שרע גמור נהפך לטוב ממש כו', דבתשובה זו הרי זדונות נעשות כזכיות כו'⁷⁶, ונת"ל פרט"ז⁷⁷, דכאשר דבר חריף וקיוהא נהפך למאכל טוב וערב, הרי העריבות בזה יותר באין ערוך מהדבר הערב בעצם כו', והיינו, דרע גמור, כשנהפך לטוב ממש, ה"ז ריח חזק, שמגיע בבחי' חוטמא דעתיק, בחי' פנימי עתיק ופנימי ועצמי מו"ס כו'.

והו"ע שמן הטוב⁷⁸, שלמעלה משמן המנורה⁷⁹ שהוא בחי' שמן משחת קדש⁸⁰ שלמעלה מהחכ' דהיינו בחי' ח"ס, אבל הוא בחי' חיצוני דח"ס, שבבחי' מקור לחכ', בחי' מקיף דאו"י כו', אבל שמן הטוב הוא בחי' מוחא דעתיקא, בחי' עצמי ח"ס, בחי' מקיף דאו"ח, שסתום ונעלם בעצם כו'. ומגיעים לזה דוקא ע"י תשובה בבחי' או"ח, הבא מן הריחוק, דאו"ח חוזר לקדמותו כו'. וזהו דגבי משיח כתי'⁸¹ והריחו ביראת ה', דמורח ודאין כו'⁸², וידוע דמשיח הוא בחי' פנימיות עתיק כו'⁸³, אמנם מה שדאין היינו בחי' החכ', דהרי כל דין ומשפט הוא מבחי' החכ' כו'⁸⁴, וכתוב בו⁸¹ לא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזוניו כו', דהיינו⁸⁵ לא בבחי' חו"ב, כ"א מבחי' ח"ס כו', ומה שמריח ודאין היינו בחי' עצמיות ח"ס, שבזה בחי' פנימיות עתיק. ומגיעים לזה ע"י התשובה דוקא, דא"א להגיע לבחי' עצמית ממש כ"א בכח או"ח דוקא כו'. וזהו דמשיחא אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא⁸⁶, דבכדי שצדיקים יזכו להגילוי דמשיח, זהו ע"י התשובה דוקא כו', והיינו לפי שזהו בחי' עצמות א"ס, בחי' פנימיות עתיק כו', וא"א להגיע לזה כ"א בכח או"ח דוקא כו'. וזהו דבענן הקטרת דיו"כ דוקא, שז"ע התשובה, כתי'⁸⁷ כי בענן אראה בעצמותי כו'⁸⁸.

(83) ראה רמ"ז לזהר ח"ב מ, ב. ח"ג רס, ב. וראה גם לעיל פקפ"ו (ע' תקכ). ובכ"מ.
 (84) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן כתובים ח"ב ע' דש. תקס"ג ח"א ע' צו. ע' שלג. תקס"ח ח"ב ע' תרסב ואילך.
 (85) ראה לקו"ת מסעי צ, ד ואילך. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' סג. מאמרי אדמו"ר האמצעי דרושי חתונה ח"א ע' קל.
 (86) ראה לקו"ת דרושים לשמע"צ צב, ב. שה"ש ג, סע"ב. וראה זח"ג קנג, ב.
 (87) אחרי טז, ב.
 (88) ראה עטרת ראש שער יום הכיפורים פ"ב. פ"ו (כט), א ואילך. לו, סע"א ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי יום

(73) תהלים קית, ה.
 (74) שם קל, א.
 (75) ראה לעיל פר"ח (ע' תקפ).
 (76) ראה יומא פו, ב. תניא פ"ז.
 (77) ע' תרא.
 (78) ע"פ תהלים קלג, ב. וראה לעיל פר"ד. פר"ט (ע' תקע). ע' תקפב.
 (79) ראה לעיל פר"י (ע' תקפב).
 (80) תשא ל, כה. שם, לא. וראה לקו"ת בהעלותך לא, א. קרח נד, ד.
 (81) ישע"י יא, ג.
 (82) סנהדרין צג, ב.

וזהו ב' המדרי' דח"ס. בחי' חיצוניות ח"ס, בחי' מקיף דאו"י, שבבחי' מקור לחכ, והו"ע שמן המנורה שנמשך ע"י ריח הקטרת, בחי' רעו"ד, שע"ז נעשה ג"כ ביטול מהות הנה"ב כו'. אבל בחי' פנימי' ח"ס זהו בחי' פנימי' עתיק, והו"ע שמן הטוב דעתיקא כו', ולכן להגיע לזה זהו דוקא⁹⁰ ריח הקטרת דיו"כ, שהו"ע התשובה, שבאה מן המיצר דוקא, בכח או"ח כו', שבזה ממשיכים בחי' פנימיות ועצמיות א"ס, בחי' עצמיות מו"ס, שבזה בחי' פנימיות עתיק כו'.

תנא

ויע"פ הנ"ל יובן מ"ש ויאמר ה' אל אברם לך לך. דהנה ידוע⁹⁰ דאברם הוא אב רם⁹¹, שכל הנעלם מכל רעיון⁹², בחי' מו"ס כו'. אמנם בכדי להמשיך בחי' פנימי' ועצמי' מו"ס, בחי' מוחא דעתיקא ממש כו', עז"א לך לך, שיגיע לשרשו ומקורו⁹³, והיינו לשרש ומקור נשמתו, בחי' מקיף דיחידה כו'. ועז"א מארצך, פי' מארציות וחומריות⁹⁴, וכנ"ל דלהגיע לבחי' מקיף דיחידה בבחי' הזזה עצמיות, זהו שבא מן המנגד בכח או"ח דוקא כו', וזהו לך לך מארצך, שההילוך יהי' מהארציות והחומריות, שע"ז יגיע לבחי' שרש ומקור העצמי דנשמה כו'. וזהו ג"כ מה שא' במדרש משל לצלוחית של אפופלסימון כו' שיהי' ריחה נודף, דהיינו ריח הקטרת, שהו"ע ריח התשובה כו', ובאע"ה הי' זה ענין הנסיונות, שע"ז בא לבחי' מקיף דיחידה כו', וזהו טלטל עצמך ממקום למקום להיות בחי' ההילוך, אך שיהי' בכח או"ח, דהיינו מארצך דוקא כו'. וע"ז שמך מתגדל, דענין הגדלת השם הוא המשכת בחי' שמו העצמי, בחי' העלם העצמי דא"ס כו', דעד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו לבד⁹⁵, ונת"ל פרט"ז⁹⁶, שז"ע שם א' שלמעלה מהז' שמות, והוא שרש בחי' ש' מ"ה דתיקון כו'. וי"ל ג"כ דהגדלת השם הוא שיהי' הגדלת השם מבחי' שמו העצמי כו'.⁹⁷ וזהו ואגדלה שמך⁹⁸, שזהו מעלה גדולה באברהם כו', וכ"ז הוא ע"י ההילוך בבחי' או"ח כו'. וזהו ויאמר ה' אל אברם, בחי' שכל הנעלם כו', לך לך, לשרשך ומקורך העצמי, והו"ע טלטל עצמך כו', ויהי' ההילוך מארצך, בכח או"ח כו', וע"ז שמך מתגדל, דבחי' שמו העצמי יאיר בגילוי כו'.

קיצור. אמנם קטרת דיוה"כ בקה"ק הו"ע התשובה, שממשיך מפנימיות הכתר. דהנה אי' באד"ר, מארי דחוטמא מחד נוקבא חיינ, ומחד נוקבא חיינ דחיינ, חוטם הוא כלי הנשמה, וזהו שהוא שער המוחין, והיינו עצמות המוחין (ופה שער לחיצוניות המוחין), דשם קישור עצם הנשמה, ומשם נמשך ב' המשכות, חיינ הוא כללות החיות, וזהו הנשימה כמו הדפיקא בהאו"פ, וחיינ דחיינ עצמיות הנשמה. והדוגמא למעלה, חיינ, מקיף דאו"י, חיות כללי דעולמות, והגילוי או שמאיר המקיף או שמוסיף אור בפנימי,

כיפור ע' אקלד ואילך. סוכות ע' ארכו ואילך. לעיל ע' תקעו. ע' תקפו.
 89 דוקא: אוצ"ל: דוקא ע"י.
 90 ראה תו"א לך לך יא, א. תורת חיים שם פ, א. אוה"ת שם ח"ד תרפה, א. ח"ו תתערב, א ואילך.
 91 ראה זח"א עט, ב (סתרי תורה).
 92 פיוט, "א-ל מסתתר" לר' אברהם מימון תלמיד הרמ"ק (נדפס בכמה סידורים בזמירות לסעודה שלישית).
 93 ראה אוה"ת לך לך ח"ד תרפ, ב ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' י.
 94 ראה גם כתר שם טוב סימן כח.
 95 פרקי דר"א פ"ג.
 96 ע' תרב.
 97 ראה גם המשך תרס"ו ע' תקכד.
 98 לך לך יב, ב.

וחיין דחיין, מקיף דאו"ת, פנימיות עתיק, ע"י עצמיות מו"ס, בחי' אוירא. וזהו דבמקום שבע"ת עומדים צ"ג גם ברעו"ד א"י לעמוד, ועי"ז גם זדונות נעשים זכיות. וזהו שמן משחת קדש, למע' מחיצוניות ח"ס. וז"ע משיח דמורח ודאין, עצמיות ח"ס, וע"כ אתא לאתבא צדיקייא בתיובתא. וזהו ויאמר ה' אל אברם, אב רם, דבכדי להגיע לעצמות ח"ס, לך לך, מקיף דיחידה. ואגדלה שמך, בחי' שם א', וי"ל מבחי' שמו העצמי.

בס"ד. ש"פ וירא, תרד"ע

וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה, ואברהם היו יהי לגוי גדול ועצום כו'.²
 וצ"ל מאחר שאו' אשר אני עושה, ה"ז גילוי, דכל עשי' הוא התגלות דבר, וא"כ
 מהו"ע המכסה אני, מה שייך כיסוי בדבר דעבידא לגלוי' כו'. ובמד"ר³ אמרו ע"ז הה"ד:
 סוד ה' ליראיו, וא"מ מהו הסוד ה' שבזה, מאחר דעבידא לגלוי' כו', ואם מפני ההעלם
 שקודם הגילוי, הרי ידוע דההעלם שקודם להגילוי אינו העלם באמת, שה"ה גילוי בעצם,
 רק שהוא נעלם מהמקבלים, שא"ז העלם באמת, וא"כ מהו"ע המכסה אני כו'. ובמד"ר פ'
 נשא⁵ אי' נתן האלקי' את העולם לאברהם, שנא' וה' אמר המכסה אני מאברהם כו', וצ"ל
 היכן מרומז במ"ש וה' אמר המכסה אני, שנתן את העולם לאברהם כו', וגם מהו"ע שנתן
 לו את העולם כו'. גם צ"ל דלכאו' מהו ההתחדשות בזה, הלא כתיב⁶ והארץ נתן לבנ"א,
 א"כ מהו ההתחדשות שנתן האלקי' את העולם לאברהם כו'. גם צ"ל מ"ש ואברהם היו
 יהי' כו', דמשמעות הענין שהן שייכים זל"ז, דלפי שהמכסה אני מאברהם כו', ע"כ
 ואברהם היו יהי' לגוי גדול, וצ"ל מהו שייכות הענינים זל"ז כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק
 משנת"ל⁷, דבח"ס יש ב' מדרי', חיצוני' ופנימי', דחיצוני' ח"ס הוא בבחי' מקור לחכ' דאצי'
 כו', וג"ז הוא למע' מבחי' החכ', והוא בבחי' מקיף כו' (דעם היותו בחי' פנימי, ה"ז מ"מ
 בחי' מקיף, והיינו מקיף דאו"י כו'), ולכן ההמשכה היא ע"י ריח הקטרת דוקא, שע"ז
 נמשך בחי' שמן המנורה כו', דריח הוא בחי' מקיף כו'.⁸ אמנם בחי' פנימי' ח"ס הוא בחי'
 מוחא דעתיקא ממש, בחי' פנימי' עתיק כו'. וזהו בחי' מקיף דאו"י, שסתום ונעלם בעצם
 כו'. וההמשכה היא ע"י הקטרת דיוה"כ, שהו"ע התשו' כו'.

תנב

רדג) וע"פ כל הנ"ל יובן איך שעיקר הממוצע בין המאציל אל הנאצלים (וכן בין
 עצמות א"ס לנש"י) הוא בחי' ח"ס דוקא, וכמשנת"ל פקצ"ו⁹, דא"א לומר
 דמה שהכתר הוא בחי' ממוצע זהו רק בהב' מדרי' דעתיק ואריך, שהרי עתיק הוא ממש
 בחי' תחתונה שבעצמות (מקצת מן העצם כו'), שהוא בחי' עצמות כו', וע"כ הוא בבחינת
 העתקה לגמרי מן הנאצלים, גם מבחי' אריך כו', וכמו"כ גם בחי' אריך שהוא ראש ומקור
 הנאצלים, אינו ממחות הנאצלים, שהן בחי' חכ', וא"א הוא בחי' רצון כו', ואיך הוא בבחי'
 ממוצע כו'. ובפרט שעיקר ענין הממוצע הוא שע"ז יהי' חבור ושייכות להנאצלים אל

1) חלק מהמאמר מיוסד, כנראה, על: לקו"ת מטות פז,
 2) וירא יח, טז"ו.
 3) ב"ר פמ"ט, ב.
 4) תהלים כה, יד.
 5) נשא: אוצ"ל: בא (שמור"ר פט"ו, ח).
 6) תהלים קטו, טז.
 7) פר"ה ואילך (ע' תקעא ואילך).
 8) ראה לעיל פר"י ואילך (ע' תקסב ואילך).
 9) ע' תקמו ואילך.

(1 חלק מהמאמר מיוסד, כנראה, על: לקו"ת מטות פז,
 ג. ד"ה פתח ר' אליעזר ה' אלקי בביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע'
 תקלא. ד"ה ויבאו מרתה באוה"ת מסעי ע' אישפה ואילך*.
 ד"ה ששת ימים בסידור שער חג המצות רפז, ג ואילך** –

(* והוא ד"ה והפכתי אבלם לששון במאמרי אדמו"ר הזקן
 נביאים ע' ריד – עם הוספות וכו').

(** חלק מד"ה בסוכות תשבו עתי' (סה"מ עתי' ע' לג ואילך).
 ועם הוספות וכו' – ד"ה יהי ה"א עמנו תרצ"ב (סה"מ תרצ"ב ע'
 סב), מיוסד, כנראה על מאמר זה.

העצמות כו', ואיך יכול להיות זאת ע"י ממוצע כזה דבחי' העליונה שבו היא בבחי' הבדלה לגמרי מן הנאצלים, ובחי' תחתונה ג"כ אינו כמהות הנאצלים כו'. אך עיקר הממוצע הוא בחי' ח"ס, שזהו בחי' חכ' כמהות הנאצלים, והוא בבחי' מקור לחכ' דאצי' כו', ועם היותו בבחי' מקור, מ"מ ה"ז בבחי' הבדלה מהחכ', דאבא יונק ממזלא¹⁰, בחי' שערות לבד, שהן הארה דהארה כו', וכמשנת"ל פ' ר"ד ור"ח¹¹. וזהו בחי' חיצוני דח"ס. אבל פנימי דח"ס הוא בחי' מוחא דעתיקא ממש, שמלוּבש בזה בחי' פנימי עתיק ממש כו', וכמשנת"ל פר"ג¹², וע"כ בכדי להגיע לזה הוא בכח או"ח דתשו' דוקא כו', וכמשנת"ל פרכ"ב¹³. ובכללות הוא בחי' חכ', רק שהוא בבחי' חכ' מובדלת, דלא בחכ' ידיעא כו'¹⁴, והיינו שאינו בחי' עצמו, שהרי העצמו' אינו בגדר חכ' כו', וגם לא בחי' הנאצלים, שה"ה מובדל מן החכ' כו', ויש בו מבחי' העצמו' ממש, בבחי' הפנימי' והעצמי' שלו, וגם יש בו מן הנאצלים, שה"ה בבחי' חכ' עכ"פ כו'. וע"כ הוא בבחי' ממוצע בין המאציל אל הנאצלי', ושע"יז' יוכל להיות חבור הנאצלים עם העצמות, וכמו"כ חבור וקישור נש"י אל העצמו' כו', והיינו, דבממוצע כזה, להיותו בחי' חכ' עכ"פ, ביכולת לבא ולהגיע גם לבחי' העליונה שבו כו', וע"יז' מגיע גם לבחי' העצמו' שלמע' מבחי' ממוצע כו'.

והענין הוא, דהנה כמשנת"ל פקצ"ח¹⁵ בהב' מדרי' שבחכ', כח ההפלאה וכח הירידה, דהא בהא תלי', דלפי אופן ההפלאה, לפי אופן כזה הוא כח הירידה כו', כמו"כ הוא גם בהב' מדרי' שבח"ס, דע"ה שבחי' הפנימי' מובדל בערך מן החיצוני', שאינה בבחי' מקור לחכ' כו', מ"מ, לפעמים נמשך מבחי' הפנימי', ושנעשה ע"יז' שלימות יתירה בבחי' החכ' כו'.

תנג

והענין הוא¹⁶, דהנה בחי' פנימי' ח"ס זהו בחי' אירא שע"ג קרומא דחפי' על מוחא¹⁷, וכמ"ש בע"ח שער א"א פ"ג, שזהו בחי' מוח סתום מאד, והוא בחי' מוחא דעתיקא שלמע' מבחי' מוחא דאריך (וזהו בחי' חיצוני' ופנימי' דמו"ס כו'), דדעת דעתיק אחזי נהורא בהאי אירא כו'¹⁸, וידוע דדעת הוא בחי' התקשרות¹⁹, ובחי' דעת דעתיק שבאירא הוא שמקשר ומחבר בחי' ח"ס (היינו חיצוני' ח"ס) לבא לידי גילוי כו'. וכמו עד"מ כשאדם משכיל ומחדש איזה השכלה חדשה, זהו המשכה שנמשך ממקור השכל הנק' משכיל, ולפעמים אינו נופל לו שכל מלמע' מהשכל (והיינו שאין הגילוי מוכרח להיות כו', ובד"כ כל הגילויים שבנפש אינם שמוכרחים הגילויים כו', וכמ"ש במ"א²⁰. וידוע דבכדי שיהי גילוי השכל, הוא ע"י הרצון כו', אך לפעמים גם הרצון אינו מועיל, דהגם שרוצה להתחכם, מ"מ אינו מתחכם כו', או שלא יש התגלות הרצון, שגם גילוי הרצון אינו

16) בהבא לקמן – ראה לקו"ת שבהערה 1. ועם הוספות כו' – המשך וככה תרל"ז פע"ו (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תקפב ואילך). המשך תרס"ו ע' תקסב ואילך. לקמן ח"ב ע' ותתקסא ואילך.

17) ראה זח"ג קכח, ב (אד"ר).

18) עץ חיים שם פ"ד. וראה לקו"ת שלח מט, ד.

19) תניא ספ"ג (ז, ב). ובכ"מ.

20) ראה המשך תרס"ו ע' רלת. לעיל פנ"ו (ע' קלד).

10) זח"ג (אד"ר) רפט, ב. עץ חיים שער הכללים פ"ה. שער יג (שער אריך אנפין) ספ"ט. שער יד (שער או"א) פ"ג. ספ"ח. ויעוד.

11) ע' תקסט ואילך. ע' תקעט ואילך.

12) ע' תקסה.

13) ע' תרטז ואילך.

14) ראה תקו"ז בהקדמה (יז, ב).

15) ע' תקנב.

מוכרח, וא"א להכריח את הרצון כו', וכמ"ש במ"א²¹), הרי בהכרח לומר שיש דבר שלמע' מבחי' מקור השכל המשכיל, שהוא המקשר ומחברו לבא לידי גילוי בשכל כו' (וי"ל שזהו בדרך הכרח, שמכריח את כח המשכיל לבא לידי שכל כו'²², שז"ע הדעת, שהוא ההתקשרות בדרך הכרח כו', דכאשר יש לו רצון, הרי ההתקשרות הוא מצד הרצון כו' (וג"ז הוא ע"י הדעת), אך עיקר ענין ההתקשרות שמצד הדעת הוא שמכריח א"ע להתקשר כו', וכמ"ש במ"א²³, והיינו דמה שהדעת עושה התחברות כח המשכיל כו', א"ז בבחי' מקור שהוא בהדרגה, כ"א הוא כמו כח עליון שפועל שלא בהדרגה כו'). והנה, כח המשכיל זהו הנק' ח"ס, והבחי' שלמע' מזה זהו בחי' אורא שע"ג קרומא כו', שהוא המקשר ומחבר בחי' ח"ס לבא לידי גילוי כו'. והו"ע עסק התו' בדרך קב"ע, שגם שאין לו רצון, הוא מכריח א"ע, וכאשר מכריח עצמו ה"ה נותן עצמו אל הלימוד כו', דאין הכוונה שההכרח הוא רק חיצוני וכאלו כפאו כו'²⁴, כ"א שמכריח עצמו ונותן א"ע בכל עצמותו אל הלימוד כו' (שז"ע הדעת שמקשר את העצמות, ומשו"ז שייך בזה הכרח כו', וכמ"ש במ"א²⁵), ועי"ז ג"כ באים גילויים מכח המשכיל, אך שרש הגילויים הם מלמע' מכח המשכיל, והיינו דשרשם הוא מבחי' אורא הנ"ל, וממילא הגילויים המה נעלים ביותר כו'. וה"ז ע"ד ב' הכחות הנ"ל שבחכ', כמו"כ הוא בח"ס, דהתגלות מבחי' חיצוני' ח"ס בא בכח בחי' הפנימי, וממילא יש בזה מבחי' הפנימי, שזהו שלימות יתירה בגילוי החכ' כו' (ובחכ' הגלוי, נת"ל פקצ"ח¹⁵ דכשלא יש כח ההפלאה, גם כח הירידה הוא חסר כו', וכאן בח"ס הוא שמוסיף שלימות כו'). אך העיקר מה שאפשר לבא גם להפנימי' דח"ס, א"ז רק מה שהפנימי' מוסיף אור בהחיצוני', וההתגלות היא רק חיצוני' ח"ס כו' (ובאמת גם בהנ"ל הוא התגלות מבחי' הפנימי' כו'), כ"א הכוונה שיהי' התגלות בחי' פנימי' ח"ס ממש כו', וזהו בכח או"ח דוקא.

קיצור. ומכל הנ"ל יובן, דח"ס הוא בחי' הממוצע, דחיצוניותו מקור לחכ', ופנימיותו הוא פנימיות עתיק ממש שסתום בעצם, ומ"מ הוא חכ', והיינו שאינו עצמות ממש, שה"ה חכ', ואינו מהנאצלים, שה"ה סתום בעצם, ומ"מ הוא כמהות הנאצלים בחי' חכ', וע"כ יכולים לבוא לבחי' העצמיות דח"ס, ועי"ז להגיע לבחי' העצמיות. והענין הוא, דפנימיות מו"ס הוא בחי' אורא, דעת הנעלם, והוא המכריח את כח המשכיל להשכיל, והו"ע עסק התורה בקב"ע, שנותן עצמו לזה, וגילוי ההשכלות שרשם מבחי' אורא, וגם, דבכח או"ח יכול להיות גילוי בחי' פנימיות ח"ס.

תנר

רדד) והענין הוא, דהנה מ"ש בזהר²⁵ בענין כי עשית פלא²⁶, כסויא ולבושא דנהורא דעתיקא, נת"ל פקצ"ב²⁷, דבחי' עתיק, להיות שאינו בבחי' אחיזה בכלל, וה"ה כמו אור בלא כלי, ע"כ אינו בבחי' העלם כ"כ כו', ומתעלם ע"י החכ' דוקא, מפני שכל מדרי' חכ' ה"ה בבחי' אחיזה בכלל כו'. והנה, הכיסוי דחכ' א"ז כמו הלבוש שמכסה,

(24) ראה נדרים כ, ב. תו"א מגילת אסתר צב, סע"ד.

(25) ח"ג קצג, ב. נתבאר בביאורי הזהר שבהערה 1 (ע' תקכו ואילך). לעיל פקפ"ז ואילך (ע' תקכג ואילך).

(26) ישע"י כה, א.

(27) ע' תקלח.

(21) ראה הגהות לד"ה פתח אליהו שבתו"א תרנ"א (ע' סב ואילך).

(22) ראה סה"מ עת"ר ע' יב.

(23) ראה לקו"ת שבהערה 1. המשך וככה והגהות

לד"ה פתח אליהו שם.

כ"א מה שהתענוג נעשה בחי' חכ' כו', דפנימי' ועצמי' החכ', דהיינו בחי' פנימי' ח"ס, הוא בחי' התענוג העצמי שנעשה בחי' חכ' כו', וכמשנת"ל פר"ג²⁸, ובזה הוא מתעלם במה שנעשה בחי' חכ' כו'. וממילא מובן, דבחי' הכיסוי אין זה רק שמכסה ומעלים על איזה כח שלמע' ממנו, וכמו כל כח תחתון שמלביש להכח עליון ומעלים עליו, כמו בעו"ע וכה"ג, שהן כחות מובדלים זמ"ז, ובזה שמלביש אותו הוא מעלים עליו כו', דההעלם הזה אינו העלם עצמי, דהיינו לומר שהכח העליון בא בשינוי המהות ונעשה כח התחתון, כ"א מה שמתלבש בו כו', וממילא א"ז עצמו' כח העליון, כ"א הארה ממנו כו', וכח התחתון שמעלים עליו א"ז העלם גמור, דגם לאחר ההעלם מאיר הארת הכח העליון כו', משא"כ בההעלם דחכ' שמעלים על התענוג אינו באופן כזה, מאחר שענין ההעלם הוא שהתענוג עצמו הוא נעשה בחי' חכ', ובזה הוא מתעלם כו', הרי הכיסוי וההעלם הזה הוא עצמי, והיינו שזהו עצמי' התענוג ממש, ונעשה בחי' חכ', ובזה מתעלם בחי' התענוג העצמי, והוא בבחי' העלם גמור כו'. וזהו"ע בחי' הסתימות דפנימי' ח"ס שסתום ונעלם בעצם כו', וכמשנת"ל פר"ז²⁹ דבחי' פנימיות חכ' סתימאה הוא בחי' מקיף דאו"ח שסתום בעצם כו', דלכאו' א"מ, מאחר שזהו מה שמעלים ומכסה על בחי' עתיק (כפשטיות ל' הזהר, וכמשנת"ל פקצ"ב³⁰ שמכסה כו'), איך הוא בחי' סתום בעצם, מאחר שזהו רק כמו לבוש המעלים כו'. וע"פ הנ"ל ניחא, שא"ז כמו לבוש כו', כ"א שזהו העלם עצמי, והיינו שזהו עצמי' עתיק ממש שנעשה בחי' ח"ס, ובזה דוקא הוא מתעלם כו', הרי בחי' ח"ס היא כמו עתיק ממש בבחי' הסתימות, שסתום בעצם כו'.

והנה³¹ מבחי' הסתימה הזאת נמשך כח ההסתרה, ע"ד ואוהבו שחרו מוסר³², שמסתיר ומעלים האהבה העצומה בבחי' הבן יקיר לי אפרים³³, דמים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה כו'³⁴, וכתוב³⁵ כי עזה כמות אהבה, דבחי' אהבת³⁶ אתכם אמר ה' כו'³⁷, ועכ"ז, מכסה האהבה לגמרי, בכח חכמתו ית', ומראה ההיפך כו', דתכלית הכוונה בזה הוא בכדי לתקן ולהיטיב עי"ז בהטבה יתירה כו'. וכידוע³⁸ דפנימיות האהבה מתגלה בההיפך דוקא, וכמו עד"מ האב האוהב את בנו מצד הטבע, שהיא אהבה עצמית, דאהבה זו ישנו בלבו בתמידות, רק שהיא בהעלם כו', וכאשר הבן נופל לארץ או מתטנף וכדומה, אזי ירגז ויכעס עליו האב מאד על אשר הושפל ונמאס כ"כ, ומייסר אותו ע"ז, וכ"ז הוא שהאהבה הכריחה אותו לזה, כי אם לא הי' אוהבו, לא הי' איכפת לו כלל מה שנשפל, כמו שלא יכעוס על בן חבירו כו', רק מצד עוצם אהבתו אליו הוא מתרגז כו', מפני שנוגע הדבר ללבו כו', וכל שהבן יקר יותר, יותר יגיע ללבו כו', הרי הגם שהחיצוניות הוא גבורה ורוגז, הנה בזה דוקא הוא פנימיות עוז האהבה כו'. ויובן בזה, שהגבורה אינו כמו לבוש אל האהבה, שבאופן כזה הוא דוקא בהשפעה שמצד האהבה כו', וכמו האב שמצד אהבתו

(35) שם, ו.

(36) מלאכי א, ב.

(37) בביאורי הזהר שם: כמ"ש בשהש"ר [פ"ח, ו (ד)]

(ושם: עזה אהבה כמות שהקב"ה אוהב אתכם הה"ד אהבתי אתכם אמר ה' וכו').

(38) בהבא לקמן – ראה אוה"ת מסעי שבהערה 1.

וראה גם ד"ה ויסעו ממרה תשל"ד.

(28) ע' תקסד ואילך.

(29) ע' תקעו ואילך.

(30) ע' תקלז ואילך.

(31) בהבא לקמן – ראה בביאורי הזהר שבהערה 1.

(32) משלי יג, כד.

(33) ירמ' לא, יט.

(34) שה"ש ח, ז.

תנה

לבנו ה"ה משפיע לו, שצריך להעלים בזה האהבה והחסד שלא יתגלה ביותר, בכדי שתהי' ההשפעה לפ"ע הבן, מה שיוכל לקבל כו', וכן לפעמים צריך להעלים האהבה איליו כו', שבזה הגבו' היא רק לכוש אל האהבה כו', דכאמת הגבו' אינו גבורה אמיתית, שה"ה רק להעלים בכדי שיהי' התגלות האהבה באופן שתוכל להתקבל כו', וההעלם בזה אינו העלם גמור, גם אם מעלים אהבתו ממנו כו', והאהבה היא רק חיצונית האהבה כו'. משא"כ ברוגז הנ"ל הרי זה גבורה ממש, דהרי מתרגז ומתכעס בשעת מעשה שהוא בכעס עליו, אך סיבת הכעס הוא האהבה עצמיות, הרי שעצם מהותה של הגבו' היא אהבה, לא שהיא רק לכוש אל האהבה, כ"א עצם מהותה היא האהבה, ודוקא האהבה עצמיות ממש, רק שבאה בציור הגבו', אבל עצם מהותה היא האהבה עצמיות כו'. ובהסיר החיצונית מתגלה הפנימיות, והוא מפני כי אדרכא, הגבורה הזאת מביאה את האהבה עצמיות בהתגלות, דבלא זה ה"ה בהעלם בלבו (ומה שמתגלה הוא רק הארה חיצונית כו'), ובזה בא האהבה עצמיות בהתגלות, רק שבא בציור הגבורה, וע"כ, בהסיר הציור החיצוני מתגלה הפנימיות כו', והיינו כאשר הבן מקבל זאת באהבה, ומתתקן עי"ז, דאז מתגלה פנימיות האהבה באהבה יתירה בבחי' אהבה עצמיות ממש כו'.

קיצור. דהנה כיסוי דבחי' חכ' על בחי' עתיק, נת' שזהו שהתענוג נעשה חכ', ולא כמו כח תחתון שמלביש ומעלים כח בבחי' לכוש לבד, כ"א שנעשה חכ', וזהו ההעלם שהוא חכ', וא"כ ה"ז העלם עצמי. ומזה נמשך כח ההסתר, וכמו ואוהבו שחרו מוסר, שהגבו' היא תוקף האהבה עצמיות שבא בציור הגבו' (ולבוש הגבו' הוא בהשפעה, העלם שבביל הגילוי), וע"כ, כשהבן מקבל מוסר ומתתקן, מתגלה האהבה עצמיות.

רדה) והדוגמא מזה³⁹ יובן בענין הגלות בריבוי העלמות והסתרים ביותר, שזהו משום דהבן יקיר לי אפרים באהבה גדולה ועצומה ביותר בבחי' התקשרות עצמי, שז"ע אהבתי אתכם כו', וכתוב³⁶ ואוהב את יעקב, וידוע שזהו בבחי' עצמות א"ס שלמעלה מבחי' תהו ותיקון (שהן שם בבחי' אחים כו', וכמ"ש³⁶ הלא אח עשו ליעקב, דבהתגלות, הרי תהו ותיקון מובדלים זמ"ז לגמרי, וא"כ מה שהן אחים, היינו בעצמות אוא"ס כו', וכמ"ש במ"א⁴⁰, ובבחי' ומדרי' זו) הנה בבחי' הפנימיות והעצמיות ואוהב את יעקב כו', וע"כ נוגע מאד הלכלוך שלהם, שזהו מצד פנימיות האהבה כו', ומשו"ז הן כל ההעלמות וההסתרים, מפני שנוגע בפנימיות כו', דבעצם מהותם הוא האה' עצמי' דוקא כו'. וכמ"ש הפרד"ס ש"ה פ"ג בשם הבהיר⁴¹, המים הרו וילדו אפילה⁴², מורה, כי עילת וסיבת הגבו', שהיא אפילה, היא החסד, שהן המים⁴³. והיינו דסבת הגבו' שהוא ההסתר הגדול, הוא האהבה עצמי' כו'.

והכח³¹ הזה, שרשו מח"ס, כמ"ש הרמ"ז ר"פ פנחס. וי"ל, דהנה בחי' פנימי' ח"ס זהו בחי' כשמן הטוב⁴⁴, שהוא בחי' הטוב העצמי שלמע' באין ערוך מכל הגילויים כו', והוא

(41) ראה ספר הבהיר סימן קפת.

(42) שמור' פט"ו, כב. וראה זח"א לב, ב. קג, ב.

(43) עכ"ל הפרדס.

(44) תהלים קלג, ב. וראה לעיל פרכ"ב (ע' תרי"ז). וש"נ.

(39) בהבא לקמן – ראה אוה"ת במדבר שם.

(40) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן כתובים ח"א ס"ע קיא ואילך. סה"מ תרמ"ד ע' שם. תרמ"ח ע' קסה. תרנ"א ע' פו.

תרנ"ד ע' רחצ. תרנ"ט ע' רנו ואילך.

בבחי' סתימות בעצם, שאינו גם בבחי' מקור לגילויים כו', וע"כ משם הוא דוקא כח ההעלם, שהוא טוב בעצם, ובהתגלות הוא בבחי' הסתר לגמרי, אבל תכליתו ופנימיותו, והיינו עצם מהותו, הוא עצם הטוב כו'.

וע"י העבודה בבחי' ההעלם הזה, והיינו, שגם בריבוי העלמות וההסתרים, יהי' חזק בקיום התורה והמצות, ולעמוד נגד כל מונע, ששום דבר מהריבוי מניעות ועיכובים דזה"ג⁴⁵ לא ימנע אותו מעסק התורה וקיום המצות כו', ובפרט ע"י העבודה בההעלמות עצמן, שיתהפכו לטוב, והיינו³⁹ שהאדם ממתיק הגבורות שלו, שהוא היצה"ר, שיתהפך לאלקות כו', והוא שהתוקף והעוז דנה"ב מתהפך לקדושה, הן בתשובה בחילא יתיר⁴⁶, שצר לו בנה"ט שלו, והוא בא לידי תשובה כו', שהצעקה בזה היא פנימיות ועצמיות ביותר כו' (עמשי"ת⁴⁷), והן בבחי' תוקף האהבה והרצוא ותוקף התענוג על אלקות כו', והו"ע לבי ובשרי ירננו⁴⁸, שהלב והבשר הגשמי מרנן בבחי' אתהפכא ממש כו', והוא שהנה"ב אין לו שום טוב אחר, כ"א רק הטוב דאלקות, ובזה הוא מתענג בעצם כו', שע"י מתגלה בחי' סתימות העצמי דבחי' עצמו' ח"ס כו'. והוא³¹ שבחי' פלא נעשה בבחי' אלף כו', וכמ"ש⁴⁹ ושאתם מים בששון, ות"י⁵⁰ ותקבלון אולפן חדת כו', והיינו, שבחי' פלא דח"ס יהי' לעתיד בבחי' אולפן ולימוד כו', שזהו לימוד חדש לגמרי, דהרי עכשיו כל ענין הלימוד הוא בהאור והגילוי לבד, אבל העצם אינו בבחי' לימוד כו', ולעתיד יהי' עצמו' ח"ס בבחי' לימוד כו'. וזהו דוקא ע"י ההסתר דגלות, ששרשו מבחי' ח"ס (דהסתר הזה אינו רק כמו ההגבלות בס' השתל' בס' המשכת האור שמתמעט ממדרי' למדרי', שהוא ג"כ בחי' הסתר כו', וכן המסכים והפרסאות שבסדר השתל' המעלימים ומסתירים כו', אבל זהו רק כמו הלבוש שמעלים את האור, דמ"מ הרי יש בזה קצת אור וגילוי כו', משא"כ ההסתר דג'⁵¹ הוא חשך עצמי כו', ושרשו מבחי' סתום בעצם כו'), וע"י יהי' גילוי בחי' עצמו' ח"ס כו'.

וכמו במ"ת הי' צ"ל תחלה גלות מצרים, ומבו' בתו"א ד"ה וידבר אלקי' כו' וארא כו'⁵², שזהו לפי שהמשכת האור הוא בבחי' מטי ולא מטי⁵³, דתחלה הוא בחי' לא מטי, ואח"כ בחי' מטי, דבחי' לא מטי הו"ע הצמצום הראשון, שהוא בחי' סילוק האור והעדרו כו', וכמ"ש בד"ה פתח אליהו⁵⁴, דלכן נק' מקום פנוי⁵⁵, שהוא בחי' העדר האור לגמרי, שאינו ניכר האור מורגש אפי' בכח כו'⁵⁶, שזהו התגברות בחי' החשך וההעלם על האור והגילוי כו', וכמו גולל אור מפני חשך כו'⁵⁷ (והיינו שהחשך אינו רק העלם האור, כ"א

(45) = דומן הגלות.

(46) זח"א קכט, ב. וראה תניא אגה"ת ספ"ח. תו"א מקץ לט, ג. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' תצד. אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרפה.

(47) ראה לקמן פש"א (ע' ותרי ואילך).

(48) תהלים פד, ג. וראה לקו"ת במדבר ת, ד. מאמרי

אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע' סב ואילך. ע' קנב ואילך.

(49) ישע"י יב, ג.

(50) = ותרגם יונתן.

(51) = דגלות.

(52) וארא נו, ד. – הבא לקמן הוא ע"פ לשון התו"א עם

הוספות וכו'.

(53) ראה זח"א טז, ב. סה, א.

(54) וירא יד, ב.

(55) ראה עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב.

(56) לשון התו"א וירא שם (בהוספת תיבת "האור").

(57) ברכות ק"ש דעריבית. ברכות יא, ב. וראה מאמרי

אדמו"ר הזקן ענינים ע' שיז. תקס"ז ע' רמה. תורת חיים תצוה

שית, ג. פלח הרמון ויקרא ע' תקלו. וראה ספר השיחות

תרצ"א ע' 260.

הוא חשך בעצם, וגולל אור מפני החשך הזה כו'), ואח"כ גולל החשך מפני האור, להיות בחי' הגילוי כו'. והו"ע והחיות רצוא ושוב⁵⁸, דמלמעלמ"ט תחלה הוא ולא מטי כו', וכמ"ש במ"א⁵⁹, וכפי ערך השוב שהוא הגילוי, כך הוא בחי' הרצוא בתחלה, והיינו דכאשר ההמשכה היא בחי' הארה לבד, הנה הרצוא הוא בבחי' העלם האור לבד כו', וכאשר ההמשכה היא התגלות אור עצמי, הרצוא שבתחלה הוא ג"כ בבחי' חשך והעלם בעצם כו' (והצמצום הראשון, הגם דגילוי הקו שאח"כ הוא רק הארה לבד כנודע, י"ל, מפני שהי' תחלת הגילוי בעולם קודם שהי' התהוות ההשתל' כו', הי' צ"ל בבחי' העדר האור כו'. או י"ל, שזהו בשביל המשכת בחי' פנימיות הקו כו', דעם היות שמה שנתגלה הוא בחי' הארה לבד, מ"מ, הרי הצמצום הי' בכדי שיהי' המשכת האור העצמי כו', וכמ"ש בעה"מ⁶⁰ דתכלית הכוונה בהצמצום הוא בכדי שיהי' אח"כ בחי' הגילוי כמו קודם הצמצום כו', ומבו' במ"א⁶¹ שזהו למעלה הרבה מכמו שהי' אוא"ס ממלא מקום החלל לפני הצמצום כו'⁶², והו"ע נתאוה הקב"ה להיות לו דירה כו'⁶², שהוא גילוי בחי' עצמו' א"ס ממש בבחי' פנימי' הקו כו', והוא ע"י העבודה בבחי' העלם, וכמו בעסק התו' בקבועו"ש כו', וכמ"ש מזה באורך בדרוש יו"ט של ר"ה רס"ו⁶³). ולכן הי' מתחלה זמן הגלות ושליטת מצרים, מפני הסתלקות החיות למעלה כו' (דבחי' סילוק הוא אינו העלם לבד, והוא בחי' התגברות החשך כו' כנ"ל, דעי"ז הי' למטה שליטת מצרים, שהי' שעבוד קשה ביותר כנודע), ועי"ז דוקא הי' גילוי מ"ת כו'. וכמו"כ גלות האחרון הוא בחי' ההסתר בכדי שיהי' הגילוי דמשיח, שזהו שיתגלה בחי' עדן עילאה סתימאה⁶⁴, בחי' מוחא דעתיקא ממש, שזהו בחי' עצמי' ח"ס כו'.

תנז

קיצור. והדוגמא מזה הוא הסתר הגלות, משום האהבה עצמיות דואוהב את יעקב, ושרשו ממו"ס, כשמן הטוב, טוב הסתום בעצם, מזה החשך עצמי דגלות. ועי"י העבודה בתו"מ בזה"ג, והעיקר באתהפכא דחשך, בתשו' דנה"ב, ולבי ובשרי ירננו, שע"יז פלא נעשה אלף, אולפן חדת, לימוד מהות אלקות. וכמו גלות מצרים הקדמה למ"ת, דלא מטי הוא הצמצום, סילוק האור לגמרי, שאינו נרגש אפי' בכח, ועי"ז מטי, גילוי אור עצמי דתורה (והצמצום, עיקר הכוונה להיות גילוי פנימיות הקו). וכן גלות האחרון, להיות גילוי עדן עילאה סתימאה לעתיד.

רדו' וזהו' ³¹ מ"ש בזהר פ' בלק²⁵ ע"פ²⁶ כי עשית פלא, כסויא ולבושא כו', ד"א כי עשית פלא, כי עשית אלף, והיינו שהפלא יהי' בבחי' אלף וגילוי, שהפלא בעצמו יתגלה כו', וזהו ע"י ההסתר שנעשה מהכסוי והפלא הזה, ועי"ז יהי' גילוי בחי' פלא עצמו כו', ויהי' הגילוי ביתר שאת וביתר עז מבמ"ת, וכמ"ש⁶⁵ כי עין בעין יראו, בבחי' ראיית המהות ממש, דבמ"ת הי' רק שומעין את הנראה כו'⁶⁶, שבחי' מהות הא"ס הי' אצלם בבחי'

58) יחזקאל א, יד.

62) ראה תנחומא נשא טו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

63) המשך תרס"ו ע' ה ואילך. ע' תקפו. ע' תרעא ואילך.

64) ראה שער האמונה פנ"ו (פט, א). פ"ס (צה, א). לעיל פ"ו (ע' תקעו).

65) ישעי' נב, ת. וראה תו"א וארא שם.

66) ראה מכילתא ופרשי' יתרו כ, טו. לקו"ש ח"ו ע' 120

59) ראה תו"א שמות נג, ב. סה"מ תרס"ח ע' רח. וראה

מאמרי אדה"ז כתובים ח"ב ריש ע' צו. אמרי בינה שער הק"ש פל"ט (ס, א ואילך). מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"א ע' רי ואילך. סה"מ פ"ת ע' יז. שם ע' קעג.

60) = בעמק המלך (שער א (שער שעשועי המלך) פ"א).

61) ראה המשך תרס"ו שהובא לקמן בפנים.

ש"פ וירא, ה'תרד"ע

תרכז

שמיעה לבד כו', ולימוהמ"ש יהי בבחי' ראי' ממש כו'. וכ"ז הוא ע"י העבודה עכשיו בהעלמות וההסתרים כו'.

והענין הוא⁶⁷, דהנה ידוע דירידת הנשמה למטה הוא רק לברר את הגוף ונה"ב כו'⁶⁸, דהרי הנשמה עצמה, להיותה מבחי' עצמי' אלקו', וכידוע⁶⁹ ההפרש בין כל הנבראים, גם מלאכים העליונים, לנשמות, דכל הנבראים שרש התהוותם הוא מבחי' חיצוני' הכלים, וחיצוני' האור שבבחי' מקור לעולמות, שזהו בחי' הארה לבד כו', ושרש הנשמות היא בבחי' פנימי' הכלים, ועצמי' האור שלמע' מבחי' מקור כו', וע"כ יש הפרש בעצם התהוותן, דהנשמות הם בבחי' אלקות ממש כו', וכמ"ש במ"א⁷⁰, ולכן, הנשמה כמו שהיא למעלה, השגתה היא בבחי' השגת המהות ממש, לא רק השגת המציאות לבד כו', וכמו באצ"ו שמושג מהות אלקות כנודע⁷¹, והיינו לפי שאצ"ו הוא אלקות⁷², דנבראים א"א להיות גילוי המהות, שלא יהיו אז במציאות נבראים כו', אבל אצ"ו, להיותו אלקות, מושג שם מהות אלקות כו', וכמו"כ הנשמה, להיותה אלקות, השגתה היא בבחי' השגת המהות, דהיינו ראיית המהות כו'. וזהו שמקומה הוא בג"ע, דשם הוא בחי' מהות אלקות כו', דזהו ההפרש בין ג"ע לעולמות, דהעולמות הן מז"ת⁷³, שבאים בבחי' התלבשות כו', ובג"ע מאיר ג"ר, שהוא גילוי המהות כו', וכמ"ש במ"א⁷⁴. וירדה למטה בכדי להראות גם להגוף ונה"ב בחי' גילוי אוא"ס.

והוא ע"י ההתבוננות בהתהוות יש מאין, איך שכל מה שנתהווה הוא מכח אלקי המהווה אותו, כי אין דבר עושה את עצמו⁷⁵, ואינו חי מעצמו, כ"א מכח אלקי המהווה אותו ומחי' אותו כו', שזה יכול להיות גם בהשגת הנה"ב. רק שזהו בבחי' השגת המציאות לבד, שהרי אינו רואה מהות האין האלקי המהווה כו', דאלמלא נתנה רשות לעינין לראות⁷⁶, לא הי' רואה את היש כלל כו' (דכ"ה בראיית הנשמות הגבוהות למטה, שראייתם מצד הנשמה, ה"ה רואין את האין האלקי כו'⁷⁷), רק שמשגיג שהדבר הוא כך, שהתהוותם הוא מהאין האלקי, וצ"ל ביטול היש לאין כו', דכ"ז הוא בחי' השגת המציאות כו'. אמנם יש בזה יתרון מעלה, דעם היות שהידיעה וההשגה בהאלקות הוא בבחי' ידיעת המציאות לבד, אך עצם השגת הדבר שכך הוא ה"ז בבחי' ראי' ממש כו', שהרי מתאמת מאד איך שאין הדבר עושה את עצמו, וזה מתאמת ביותר למטה דוקא בהתאמת חושיות, שה"ה נפסדים, ורואה הפסד הדברים בכל עת כו', הרי בהכרח לומר שהם הווים כו', דכל דבר

תנח

67) בהבא לקמן – ראה סידור עם דא"ח שבהערה 1.
וראה גם שער האמונה פכ"ג ואילך (מא, ב ואילך).
68) ראה תניא פל"ז (מח, ב).
69) ראה עץ חיים שער כח (שער העיבורים) פ"א. שער
מ (שער פנימיות וחיצוניות) דרוש יו"ד. פרי עץ חיים הקדמה
לשער השבת פ"ה. שער השבת פ"י. תו"א יתרו עב, ב. לקו"ת
פ' ראה כו, סע"ג ואילך. דרושים ליוה"כ ע, ג. ביאורי הזהר
לאדמו"ר האמצעי קיד, ד ואילך. ולאדמו"ר הצ"צ ח"א ע'
תקמו ואילך.
70) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי ולאדמו"ר
הצ"צ שם. לעיל פפ"ח (ע' רכז).

71) ראה מקומות שצויינו בהערה 74.
72) ראה לעיל פ"ז (ע' יד) וש"נ.
73) – מז' תחתונות.
74) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי עה, א.
ולאדמו"ר הצ"צ ח"א ע' שנג ואילך. אוה"ת בראשית ח"ג
תקכט, ב ואילך.
75) ראה האמונות והדעות להרס"ג מאמר א פ"א. חובת
הלכות שער א (שער היחוד) ספ"ה. פ"ו. וראה ספר החקירה
להצ"צ ז, ב. קה, א. וראה לעיל פק"נ (ע' שצט).
76) ראה תניא שעה"ה"א רפ"ג.
77) ראה גם סה"מ תרס"ג ח"א ע' נח. עטר"ת ע' שפ.

הנפסד, בהכרח שאין קיומו מצ"ע כו'⁷⁸, ואין מציאותו מעצמו כו'. וגם מובן, דכל דבר יש ומציאות, הרי בהכרח שהתהוותו הוא בדרך אין ערוך, כי אא"ל יש מיש אם לא שיהי' אין כו'⁷⁹, והיינו שנתהוו דבר מלא דבר כו'⁸⁰. דכ"ז הוא למטה בבחי' ראי' חושיות ממש כו'. וכמו"כ בכל ענין בבחי' השגה אלקי' במוחש, שהן מהדברים התחתונים דוקא, שמהמשל יודעים את הנמשל ביותר, להיות שהמשל הוא נראה ונרגש מאד בבחי' ראי' ממש כו', וידוע דהמשל הוא הנמשל כו'⁸¹, וע"כ זהו דוקא הידיעה במוחש איך ומה הוא כו'.

וזהו מ"ש⁸² ומבשרי אחזה אלק', מבשרי הוא הנה"ב, דכאשר תזדכך להכיר את בוראה בהתהוות יש מאין וכה"ג כנ"ל, או' ע"ז אחזה אלק', שהוא בבחי' ראיית המהות. רק שנק' אחזה, שהוא תרגום של ראי'⁸³, דהיינו רק השגה חושי', ולא ראי' חושי' ממש, שהרי אינו רואה ממש את המהות דאלקות, רק ע"י התאמתות וראיית הנמשל בהמשל, נעשה ידיעתו בהנמשל בבחי' השגה חושיות כו', אבל אין זה השגה בבחי' ידיעת המציאות לבד, כ"א השגה חושיות ממש, כאלו רואה בעיניו כו', כי למטה שרואה הפסדות כל הדברים כנ"ל, הנה ההשגה מתאמתת אצלו כאלו רואה בעיניו ממש כו'. וזהו מבשרי אחזה אלק', דהנה"ב כאשר מזדכך, יש בו ההשגה אלקי' כאלו רואה כו'. ועי"ז בהנשמה הוא בבחי' ראיית המהות ממש, מצד מהות הנשמה עצמה שהיא אלקות כו'.

וזהו מ"ש⁸⁴ אתה הראת לדעת, דהתגלות הנשמה למטה הוא רק להראות לעיני בשר הגופני איך שה' הוא אלקי' כו'. וגם לדעת הוא ל' שבירה⁸⁵, וכמו ויודע בהם את אנשי סוכות⁸⁶, שע"י נעשה השבירה דחומר' הנה"ב כו', דכאשר אצלו מתאמת ענין התהוות ה' יש מאין ואחדות ה' וכן כל עניני אלקי' בבחי' ראי' חושי' כו', ה"ה מתבטל בעצם מהותו כו'. וכמו האגוז כששוכרים הקליפה מתגלה הפרי⁸⁷, כמו"כ ע"י שבירת הנה"ב מתגלה הפרי, הוא הנה"א, בבחי' ראיית המהות ממש כו', שהרי בנה"ב, הגם שהדבר מתאמת אצלו בבחי' ראי' חושי' ממש, הרי כ"ז הוא רק בהשגה לבד, דהיינו השגה מוחשי' בענין האלקי, אבל לא בבחי' ראי' ממש בעצם האלקות כו', ועי"ז נעשה בהנשמה בחי' ראי' ממש במהות אלקות כו'.

אמנם, גם בהנשמה יהי' עי"ז יתרון גדול לגבי כמו שהיתה בג"ע, שהי' בה ג"כ ראיית המהות, ה"ז מ"מ רק בבחי' ההארה לבד, דגם ג"ר אינן בחי' עצמו' או"א"ס כו', כנודע, וע"י ירידתה למטה שפועלת להראות הנה"ב להכיר את בוראה כו', עי"ז בהנשמה הוא בחי' ראיית המהות בבחי' מהו"ע"צ א"ס, והיינו בחי' פנימי' ח"ס, שזהו פנימי' עתיק כו' (והוא שהפלא נעשה אלה, בבחי' לימוד, אבל לא בבחי' לימוד דהשגה, כ"א בבחי' ראי' ממש במהות אלקות כו').

(84) ואתחנן ד, לה.

(85) ראה גם תו"א וארא נז, א. לקו"ת דרושים לשמע"צ

פח, סע"ג.

(86) ספר שופטים ח, טז. וראה מפרשים עה"פ.

(87) ראה ספר החקירה להצ"צ צד, סע"ב ואילך. סה"מ

תרנ"ט ע' כז. ובכ"מ.

(78) ראה לעיל פנ"ג (ע' קכה ואילך).

(79) ראה לעיל פק"ב (ע' שצט).

(80) ראה האמונות והדעות להרס"ג מאמר א. מורה

נבוכים ח"ב רפ"ג. המשך מים רבים תרל"ו פ"ל (ע' לו).

(81) ראה גם סה"מ תרס"ד ע' רצ.

(82) איוב יט, כו.

(83) ראה לקו"ת ואתחנן ז, רע"א. סהמ"צ להצ"צ מה, ב.

ראיית המהות כו'. וזהו שליומהמ"ש לא ילמדו איש את רעהו⁸⁸, שזה שייך בבחי' השגת המציאות, אבל בראיית המהות אינו שייך לימוד כו', וכמ"ש במ"א⁸⁹, וזה יהי' הלימוד דמשיח, שיראה בחי' מהות הדבר כו', וכמ"ש במ"א⁹⁰.

קיצור. וזהו מ"ש בזהר כי עשית אלה, שפלא נעשה אלה. והענין, דהנה הנשמה היא מפנימיות הכלים, וע"כ היא אלקות בעצם, והשגתה למעלה הוא מהות אלקות, לכן מקומה בג"ע, בחי' אצי'. וירדה למטה, להראות להנה"ב גילוי אוא"ס, והוא בהתהוות היש מאין אלקי, שמושג גם בנה"ב ובהשגה מוחשית, וכן בכל השגה אלקית ממשל גשמי, שבאמת המשל הוא הנמשל. וזהו מבשרי, דהיינו הגשמי, אחזה אלקי, דבנה"ב הוא בבחי' השגה חושיות, ובנשמה ראיית המהות. וזהו הראת לדעת, ל' שבירה דנה"ב, שעיי"ז מתגלה ראיית המהות דנשמה, וביותר מכמו שהיא בג"ע, שזהו ראיית מהות אלקות.

תנפ

רדז) וזהו⁹¹ עין בעין יראו, ב' העינים הללו, הא', עין דמחזה הגוף ונה"ב בהתבוננות התהוות יש מאין וכה"ג בבחי' השגה חושי' כו' כנ"ל, ועין הב' הוא עין וראיית הנשמה בבחי' ראיית המהות במהות ועצמות א"ס ב"ה כו', שעיי' העין דנה"ב, עיי"ז הוא בחי' העין והראי' דנה"א כו'. וי"ל דלעתיד יהי' בגוף בחי' ראיית המהות, וכידוע שלעתיד יהי' הגוף בחי' אוא"ס הסובב, והנשמה תקבל מהגוף כו'⁹², א"כ צ"ל שגם בהגוף יהי' בחי' ראיית המהות כו'. וי"ל עפמ"ש במ"א⁹³ דראי' חושי' ה"ז למע' מראי' השכל כו', וראי' חושי' שייכה בהגוף ונה"ב דוקא כו', והנה"א תקבל ראי' זו מהנה"ב, לאחר שמתברר ומזדכך עיי' הנה"א להיות בה השגה מוחשי' כנ"ל כו'.

וכ"ז הוא עיי' בחי' ח"ס, שהיא בחי' חכ' וידיעה, ומ"מ היא בחי' עצמו' א"ס, דהיינו בחי' פנימי' עתיק כו', ולהיות שהיא בבחי' כיסוי שבה בחי' עתיק מתעלם כו', והיא בבחי' העלם עצמי, היינו בחי' סתום בעצם כו', ע"כ מזה הוא דוקא בחי' ההעלם שלמטה כו', דמעתיק עצמו, להיות שאינו בבחי' העלם כ"כ, כמשנת"ל פקצ"ב⁹⁴, אא"ל בחי' העלם כזה כו', כ"א עיי' שנעשה בחי' ח"ס, שהוא בחי' כיסוי לעתיק, שבזה מתעלם כו', וההעלם הוא העלם עצמי כו', כמשנת"ל פרך"ד⁹⁵, ע"כ מזה דוקא הוא בחי' ההעלם שלמטה כו', שעיי' העבודה בההעלם הזה, באים לבחי' פנימי' ועצמי' ח"ס כו'. וזהו שעיי' הממוצע דח"ס דוקא, באים הנשמות, וכן הנאצלים, לבחי' העליונה שבהממוצע כו', ועיי"ז באים ג"כ לבחי' עצמו' א"ס שלמע' מבחי' ממוצע, וכמ"ש⁹⁶ ולא ילמדו כו' כי כולם ידעו אותי, אותי ממש, וכמו ויקחו לי⁹⁷, אותי אתם לוקחים כו'⁹⁸, דאמית' הדבר הזה יהי' לעתיד כו'.

88) ירמי' לא, לג.

89) ראה שער האמונה פט"ז (לא, ב). פ"ס (צה, א).

93) ע' תרכג.

90) ראה לקו"ת צו יז, א ואילך. שער האמונה שם.

94) תרומה כה, ב.

91) ראה סה"מ תרל"ז ח"א ע' סג ואילך. ח"ב ע' תרכט

95) ראה שמו"ר פל"ג, א. שם, ו. ויקר' פ"ל, יג. זח"ב קמ,

ואילך. תרנ"ט ע' קב ואילך. תרנ"ץ ע' ריט.

96) תניא פמ"ז (סז, א).

92) ראה שער האמונה פכ"ה (מד, ב ואילך). תו"ח תצוה

והענין הוא, דהנה כתיב⁹⁶ בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ומבו' במ"א⁹⁷ דקאי על זמן ימוהמ"ש ותחה"מ, דמ"ש בן פורת יוסף, קאי על זמן ימוהמ"ש, שיהי' בחי' תוס' וריבוי אור שע"י הכירורים כו' כנ"ל⁹⁸, ובן פורת עלי עין קאי על זמן תחה"מ, דאין דומה לך לתחה"מ⁹⁹, שיתעלו בבחי' עצמו ממש, והיינו עלי עין, למע' גם מבחי' עין בעין כו', דלימוהמ"ש יהי' כי עין בעין כנ"ל, ובתחה"מ יהי' עלי עין כו'. וי"ל ענין עלי עין הו"ע השגה כו' (ועמ"ש הפנ"י¹⁰⁰ בפ' עלי עין, ע"ד חכם עדיף מנביא כו'¹⁰¹), דהנה, השגה דעכשיו היא בבחי' מציאות לבד, דבמהות הדבר אינו שייך השגה, כ"א ראי' כו', וכידוע ההפרש בין ראי' לשמיעה כו'¹⁰², אך ההשגה דלעתיד ידוע שתהי' השגת המהות ממש, וכמו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו¹⁰³, ויבין דוקא, בבחי' השגה, וההשגה תהי' כי אתה יצרתו בבחי' המהות כו'¹⁰⁴. וי"ל, דהנה חו"ב שניהם מקורם מבחי' ח"ס, כנודע, ומבחי' חיצוני' ח"ס הוא שהשגה היא בבחי' מציאות לבד, ורק ראי' היא בבחי' המהות כו', אבל בבחי' פנימי' ח"ס, שם גם ההשגה היא בבחי' עצמו' ומהות הדבר, דלהיות שבכללות בחי' פנימי' ח"ס הוא בחי' עצמות דבר, גם ההשגה דשם היא בבחי' השגת המהות כו', ועכשיו אין אנו יודעים איך הוא השגת המהות, כי יהי' בבחי' התחדשות כו' (רק מעין ציור בזה יכול להיות מענין השגה מוחשי' שנת"ל). וזהו עלי עין, כי יש מע' בהשגה על הראי', שהיא בבחי' תפיסא בפנימי' יותר מהראי' כו', וכאשר ההשגה היא רק בבחי' מציאות לבד, הרי מ"מ הראי' שהיא במהות הדבר ה"ז למע' מהשגה כו', אך כאשר גם ההשגה תהי' במהות הדבר, תהי' למע' מבחי' הראי' כו'. וזהו עלי עין, למע' מבחי' עין כו'. וזה יהי' בתחה"מ, דאין דומה לך כו', וכמ"ש¹⁰⁵ ונחי' לפניו, לפניו ממש, שתהי' השגה בבחי' מהו"ע' כו'¹⁰⁶, כי הנשמות יהיו בבחי' עצמי', וההשגה תהי' עצמי' כו', והוא שיתעלו הנשמות ויהיו בבחי' העליונה שבהממוצע, דהיינו בחי' עצמות ח"ס כו' (ובשרשו הוא בחי' העלם העצמי כו', והיינו מה שהעצמו' נושא הכל בעצמו' כו'), ותהי' ההשגה במהו"ע' א"ס כו', והיינו אחר שיתעלו בימוהמ"ש בבחי' פנימי' ועצמי' ח"ס, שתהי' ההשגה בבחי' השגת המהות דבחי' פנימיות ח"ס, יתעלו בתחה"מ, שתהי' ההשגה בבחי' מהו"ע' א"ס כו'. וזהו אין דומה לך, לך ממש כו'. וידוע דהשגה הוא בחי' יש, וכמ"ש¹⁰⁷ להנחיל אוהבי יש, הנה לעתיד תהי'¹⁰⁸ בבחי' יש האמיתי דבחי' עצמות א"ס כו' (וי"ל דראי' היא בחי' אין אמיתי, והשגה בחי' יש האמיתי כו') (וגם בחי' ראי' חושי' שנת"ל¹⁰⁹ י"ל שתהי' בתחה"מ דוקא כו'). וכ"ז הוא ע"י העבודה דעכשיו בבחינת ההעלם דמבשרי אחזה כו', בחי' השגה חושי' כנ"ל, עי"ז יהי' לעתיד בתחה"מ השגת המהות ממש כו'. וזהו שח"ס הוא עיקר

תם

(96) ויחי מט, כב.

(97) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"ב ע' תרפ ואילך.

אוה"ת ויחי שפו, סע"ב ואילך. סה"מ תר"ם ח"א ע' שג.

(98) ראה לעיל פרט"ז רי"ז (שע"י בירורים נעשה תוס' וריבוי אור). לעיל פרכ"ה רכ"ו (שהגילוי לימות המשיח הוא

ע"י העבודה עכשיו בהעלמות והסתרים לעמוד נגד כל

מניעות ועיכובים בזמן הגלות ולהפכן כו').

(99) "הכל יודוך" בתפלת שחרית דשבת.

(100) הפנים יפות (ויחי שם). הובא באוה"ת שם תג, ב.

(101) = (100)

(101) ב"ב יב, א.

(102) ראה מכילתא יתרו יט, ט. סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תקכג.

(103) נוסח תפלת ימים נוראים. וראה לעיל פי"ט (ע' מא).

(104) ראה גם סה"מ תרס"א ע' קצט.

(105) הושע ו, ב.

(106) ראה סה"מ תרנ"ד ע' מא. תרנ"ט ע' כא.

(107) משלי ח, כא. וראה לקו"ת פקודי ו, ב.

(108) תהי': אוצ"ל: תהי' ההשגה.

(109) בהתחלת הפרק.

הממוצע, שע"ז יכול להיות חבור הנאצלים והנשמות עם המאציל ב"ה, שיכולים לבא לבחי' העליונה שבהממוצע, וע"ז באים לבחי' העצמו' בבחי' השגת המהות כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש וה' אמר המכסה אני מאברהם, דהכוונה שיהי' התגלות בחי' הכיסוי וההעלם כו'. וזהו אשר אני עושה, דהנה עשי', ע"ה שזה גילוי, היינו רק התגלות הדבר, אבל בעצם ה"ז בבחי' העלם לגמרי, שהרי בעשי' אין בזה שום גילוי, והוא בחי' העלם עצמי כו', ושרש הדבר הוא מבחי' הסתימות העצמי דעצמי ח"ס ובחי' העלם העצמי דא"ס כו', כנ"ל, ועז"א המכסה אני, שיתגלה בחי' כיסוי הזה כו'. דהנה, אברהם הוא בחי' גילוי הקו, כנודע¹¹⁰ ממ"ש¹¹¹ מי העיר ממזרח, א"ת העיר אלא האיר כו'¹¹², ופי' המכסה אני מאברהם היינו שבהקו יהי' גילוי בחי' ההעלם העצמי דא"ס כו'. וזהו ג"כ ענין סוד ה' ליראיו¹¹³, דפי' סוד ה' היינו בחי' העלם העצמי כו' (ועמ"ש בדרוש יו"ט של ר"ה רס"ו¹¹³ בענין ואמת ה' כו'¹¹⁴), שזהו באמת סוד סתום וחתום בעצם כו', ואברהם שהוא בחי' הגילוי, כנ"ל שהוא בחי' אור הקו כו', יתגלה בו בחי' סוד ה' הנ"ל. וזהו בבחי' פנימי' הקו כו', דמ"ש מי העיר ממזרח, זהו בחי' פנימי' הקו כו', וכנודע דחיצוני' הקו שרשו מבחי' מל' דא"ס, ופנימי' הקו הוא מבחי' ת"ת הנעלם¹¹⁵, שז"ע מזרח כו', וכמ"ש במ"א¹¹⁰. וזהו ג"כ מש"א במד"ר⁶ האלקי' נתן את העולם לאברהם, שניתן לו ההעלם כו'. וא"ז מ"ש והארץ נתן לבנ"א, דהיינו לברר בירורים מלמטה למע' כו', ומש"א האלקי' נתן את העולם, היינו בחי' העלם העצמי כו'. וע"י הביורים דמלמטלמ"ע ג"כ מגיעים לבחי' העלם העצמי כו', כנ"ל, ובאברהם הי' זה ע"י הנסיונות כו', וכמשנת"ל ספרכ"ב¹¹⁶ בענין לך לך מארצך¹¹⁷, מבחי' החומרי', ובכח או"ח כו', וע"ז המכסה אני, שנתגלה לו בחי' העלם העצמי כו'. וז"ש אח"כ ואברהם היו יהי' לגוי גדול ועצום, שע"י התגלות בחי' העלם העצמי, תהי' ההתפשטות בבחי' ריבוי עד אין שיעור כו'. וכידוע¹¹⁸ בענין אנת הוא חד ולא בחושבן כו'¹¹⁹, וכמשנת"ל (ד"ה שיר המעלות¹²⁰) שע"י העומק והפנימי' יותר, באה ההתגלות ביותר כו', ומכ"ש שע"י התגלות העצמי יהי' הגילוי בריבוי עד אין קץ ושיעור כו'. וזהו שע"י המכסה אני כו', ע"ז ואברהם יהי' לגוי גדול ועצום, וכמו ויעצמו במאד מאד כו'¹²¹, והיינו שע"י התגלות העצמות, יהי' ההתפשטות גדול ועצום מאד כו'. וזהו וה' אמר המכסה אני מאברהם כו', דבאברהם, שהוא בחי' גילוי הקו, יהי' התגלות בחי' סתימות העצמי דח"ס ובחי' העלם העצמי דא"ס כו'. ואברהם היו יהי' לגוי גדול כו', שע"י התגלות העלם העצמי, יהי' ההתגלות בבחי' ריבוי עד אין שיעור כו', וזהו היו יהי' לגוי גדול ועצום כו'.

תסא

110) ראה סה"מ תרמ"ד ע' קסו. תרנ"ד ע' ה. תרס"ה ע' לקמן פרע"ג (ע' תקנד ואילך). סה"מ תרצ"א ע' שא.

116) ע' תריח.

117) לך לך יב, א.

118) ראה לעיל פי"ז. פקב"ד (ע' לה. ע' שכה). וש"נ.

119) תקו"ז בהקדמה (ז, א).

120) פקצ"ח ואילך (ע' תקנב ואילך).

121) שמות א, ז.

דש. עת"ר ס"ע רסו. אעת"ר ע' נא. תרע"ח ע' צט. עטר"ת ע' רפ. פר"ת ע' נח. לעיל פס"ב (ע' קנד).

111) ישעי' מא, ב.

112) ב"ר פ"ב, ג.

113) ע' רצא ואילך.

114) תהלים קיז, ב.

115) ראה זהר הרקיע לזח"א טו, א. אוה"ת קרח ע' תשכב.

קיצור. וזהו כי עין בעין, עין דנה"ב ועין דנה"א. וי"ל שגם בהגוף יהי' ראיית המהות, והו"ע ראי' חושיות, והוא ע"י העבודה בהסתר, שזהו מפנימיות ח"ס דוקא, ועי"ז יתעלו להיות ידעו אותי בתחה"מ. והו"ע עלי עין. וי"ל שזהו השגה, שיש בזה יתרון על הראי', בתפיסת הענין, ויהי' לעתיד השגת המהות במהות הא"ס. וזהו ואין דומה לך, ונחי' לפניו. וי"ל ראי' באין האמיתי, והשגה ביש האמיתי. וי"ל דעליית הנשמות יהי' בעצמות ח"ס, וההשגה תהי' במהות הא"ס. וי"ל דבימוהמ"ש תהי' השגה במהות עצמות ח"ס, ובתחה"מ במהות הא"ס. וזהו חבר המאציל עם הנאצלים ונשמות ע"י ח"ס. וזהו וה' אמר המכסה אני, גילוי בחי' הכיסוי, מאברהם, גילוי הקו, מי העיר ממזרח, ת"ת הנעלם. נתן האלקי' העולם לאברהם, שניתן לו העולם. וזהו יהי' לגוי גדול ועצום, גילוי העולם העצמי.

ראשי פרקים

מהלך ומבנה המשך תער"ב (ב)

שבועות תרע"ג – וירא תרד"ע

(מאמרים לב"נו; פרקים קכח-רכז)

ה. והנה, גילוי האור שבבחי' א"ס בשביל לגלות עצמותו – שגם הוא גילוי רצוני, בשביל איזה כוונה, אלא שזהו כדי לפעול הביטול בעולמות בבחי' העדר המציאות (ולא כמו האור שבבחי' מדה וגבול שהוא בשביל התהוות העולמות) – הוא החידוש דמ"ת, שיתגלה בבי"ע מעצמות האצילות, ע"י המשכה מעצמות אוא"ס¹⁴.

ובהקדמה – שגם האבות המשיכו גילוי אלקות בעולם – גילוי שם שד"י, שאמר לעולמו די, שמורה על הגבלת האור ע"י הצמצום הראשון, ומיעוט האור באצילות שיוכל להתקבל בכלים שמקבלים ומגבילים אותו, והיינו, שאברהם גילה שהעולם הוא אלקות, כמו הכלים דאצילות.

וגילוי זה הוא לא רק לקיום העולמות, אלא המשכת תוספות אור להיות גילוי אלקות (שזהו שם שד"י הוא מלשון עד שיבלו שפתותיכם מלומר די, ריבוי השפעה), אבל רק מה שכבר יש בשרש ומקור, שז"ע ברכה.

ובפרטיות: האבות המשיכו בבי"ע גילוי הבינה (ה' דשם הוי"), שרש ומקור ההשתלשלות, שמשם נמשך גילוי האור שלא ע"פ סדר השתלשלות דקו המדה (שהוא בבחי' מיעוט, עד שבמלכות אינו מאיר גילוי אור), ועי"ז המשיכו גילוי אלקות למטה. וזהו"ע „די מחסורו". ובה נכלל גם שידוד המערכות, נסים המלוכשים בטבע – „די לאלקותו" – שגם ממנו נמשכים נסים (אף שזהו רק בחי' ממכ"ע, ואילו בחי' סוכ"ע – אין העולם כדאי לאלקותו)¹⁵.

והענין בזה:

ההמשכה שע"י האבות היא ממקור סדר ההשתלשלות – להיות הגילוי כמו העצם, ולא כמו ההמשכה דסדר השתלשלות – להיות בבחי' נבדל (ע"ד החילוק בין השתלשלות הע"ס לצורך האצילות גופא, שנמשך מספירה אור שמעין העצם, להשתלשלות שלצורך בי"ע, שנמשכת הארה נבדלת. וע"ד ב' אופני עו"ע: (א) שהעלול הוא מהות נבדל מהעילה, וכמו שכל ומדות, שגם הארת המוחין

14) פרקים קכח-קכט.

15) פרקים קל-קמד.

בהמדות היא הארה נבדלת שאינה ממהות המוחין. (ב) שהעלול הוא מהות העילה והוא רק התפשטות העילה, וכמו בהשפעת השכל).

ההמשכה דסדר השתלשלות – מבחי' איהו וגרמוהי (שהכלי מעלים על האור), וההמשכה שע"י האבות – מבחי' איהו וחיוהי (התגלות האור)¹⁶.

אמנם, אף שהאבות המשיכו גילוי אלקות בעולם, מ"מ, שמי הוי' לא נודעתי להם, כי אם האור דסדר השתלשלות, ולא גילוי אור חדש (אלא שזהו למע' מההמשכה דברה"ע ע"פ קו המדה, כיון שהמשיכו משרש ומקור ההשתלשלות, שלא ע"פ קו המדה, ועי"ז המשיכו גילוי אלקות בעולם).

אבל במ"ת – נמשך גילוי אור חדש ממש, שגם למטה יהי' המשכת וגילוי עצמות האצילות ממשי¹⁷.

ו. וביאור הענין:

בכדי שיהי' התהוות הנבראים מאוא"ס – צ"ל ממוצע. אך אינו מובן: איך שייך ממוצע בין ב' דברים נבדלים שאינם בערך כלל, בל"ג וגבול?

אך הענין, שהממוצע הוא הקו, להיותו המשכה שבבחי' מדה וגבול, ושרשו מאוא"ס הבל"ג (ששיער בעצמו להאיר במדה וגבול). אלא שהמדריגות שלפני האצילות הם בבחי' סתימות והעלם, ולכן עיקר הממוצע הוא אצילות, שהוא מציאות אור, ומ"מ הוא אור הדבוק במקורו. ובע"ס דאצילות גופא – ב' המדרי' הן בחי' ח"ע וח"ת, או אורות וכלים.

וגם התורה – חכמה שלמעלה מאצילות – היא ממוצע להיות התהוות הנאצלים מאוא"ס, והו"ע משל הקדמוני, חכמה דא"ק.

ובהקדמה – שהאמצעית דא"ק (אדם דבריאה דכללות, שבאין ערוך לגבי אוא"ס) הוא בשתיים: (א) יש בו פנימיות – ראשית הקו, כדוגמת עתיק, שהוא בהבדלה לגמרי מהעולמות, וחיצוניות – שהוא בבחי' כלל אל העולמות. (ב) ממוצע בענין ההתהוות בלבד, שההתהוות צ"ל תחלה בבחי' כלל, ואח"כ בא בדרך פרט.

וכן התורה – ממוצע להתהוות העולמות, כי, בהיותה בחכמה הקדומה דא"ק היא בבחי' כלל, ובירידתה לאבי"ע, כל פרשה היא המשכה פרטי' מאוא"ס ב"ה, ועי"ז נעשה בנין ותיקון העולם;

ולמעלה מזה – בחי' שעשועים העצמי' (למעלה מזמירות היו לי חוקיך, שזהו כפי שבאה בהתגלות, נובלות חכמה, ששם תופס מקום האור והחיות של העולמות), בהיותה מיוחדת בעצמות אוא"ס, דכולא קמי' כל"ח, ועל ידה נעשה התחברות אוא"ס עם נש"י¹⁸.

ובהקדם המאמר תלת קשרין כו' קוב"ה אורייתא וישראל, שהתקשרות שייך

16 פרקים קמה'קנו.

17 פרקים קנז'קנט.

18 פרקים קס'קעה.

בשני דברים נבדלים (משא"כ בדבר א', כמו אור ומאור, שייך רק דבקות), והיינו בנש"י ותורה: הנשמה היא מהות בפ"ע, והתקשרותה עם קוב"ה היא ע"י התורה; וכן בתורה לגבי קוב"ה, כי, נובלות חשמ"ע תורה, והתקשרותה עם קוב"ה היא ע"י נש"י שממשיכים בה אור חדש (ודוקא למטה ההתקשרות היא בבחי' עצמות א"ס).

ומה שאורייתא וקוב"ה כולא חד ממש (לא רק בבחי' התקשרות), כמו איהו וחיהי (לא כמצוות שהם כמו איהו וגרמוהי, ב' דברים המתייחדים) – זהו בפנימיות התורה, בחי' הסתים שלמעלה מהשגה, העונג שבתורה, ששם כולא חד ממש, משא"כ בחיצוניות התורה, שנתלבשה בענינים גשמיים נפרדים, וגם רוחניותה קאי בעניני הנבראים וההשתלשלות, ולכן גם החכמה שבזה היא דבר נבדל, ששייך בו התקשרות.

ובאמת גם חיצוניות התורה היא כולא חד, כי, בכל המדרגות שבתורה יש הארת עונג העצמי, וגם חכמה דתורה היא עצמי¹⁹.

ז. ובהקדים ביאור הכתוב „ה' אלקי אתה (שכולל כל הע"ס דאצילות) ארוממך (לרומם כללות ההשתלשלות לרוממות הכתר) אודה שמך (שעי"ז יומשך אור חדש בבחי' המל' שיאיר בגילויי בבי"ע) כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן" (שזהו אופן המשכת האור חדש בכללות ההשתלשלות):

כי עשית פלא – חכמה סתימאה שעולה לבחי' הכתר ומעלמת אורו (כי חכ' היא כח עצמי, ולכן מתלבש ומתעלם בה התענוג), ואז נק' בשם פלא (כמו הכתר); וכשיורדת להאיר בגילוי – נק' אלף, אאלפך חכמה²⁰.

וביאור הענין:

אף שכתר הוא ממוצע בין המאציל לנאצלים, להיותו כלול מעצמות המאציל ומהנאצלים, עתיק ואריך – הרי גם עתיק ואריך הם בריחוק שלא בערך; ולכן אמיתית הממוצע – מדרי' אחת שיש בה מן העליון ומן התחתון – היא ח"ס, שחיצוניותה יורדת ונעשית מקור, ופנימיותה הוא בחי' העצמות כפי שבא בבחי' חכמה.

וכמו גילוי העונג בחכמה, והתענוג הוא סיבת החכמה (עצם הנפש, שנק' נפש המשכלת), ובא בפנימיות להיות מהות החכמה (משא"כ ברצון – רק הארת העונג ובבחי' מקיף והבדלה). וזהו שבח"ס מלובש בחי' התענוג העצמי, פנימיות עתיק (משא"כ בגלגלתא מאיר רק חיצוניות עתיק ובבחי' מקיף).

וזהו החילוק שבין חיצוניות ח"ס, שהיא מקור לחכמה דאצילות, מקיף דאו"י, שסתום רק לגבי המקבלים, לפנימיות ח"ס, מקיף דאו"ח, שסתום בעצם, ומשם נמשכים מוחין גבוהים ונעלים ביותר – המשכה שלמעלה מסדר השתלשלות, אור חדש²¹.

19) פרקים קע"קפג.

20) פרקים קפד"קצב.

21) פרקים קצג"רט.

[וע"ד החילוק בין קרבנות (אור פנימי) לקטורת (אור מקיף), ועד לקטורת דיוהכ"פ (מקיף דאו"ח):

קרבנות, לחמי לאשי, כמו הלחם שממשיך חיות הנפש – ממשיכים מבחי' כי לא אדם הוא להתלבש בציור אדם, אבל ההמשכה היא רק הארה שבאה ושייכת להשתלשלות; וקטורת, ריח שמשיב את הנפש, עצם חבור הנשמה עם הגוף – ממשיך אור וחיות חדש, המשכת בחי' כי לא אדם שיאיר בגילוי ממש בבחי' אדם.

ובעבודה: קרבנות (לחם) הו"ע אהבה שע"פ טו"ד הבאה מצד השגה והתבוננות, בחי' או"פ (ויש בזה ג"כ בחי' ריח – מצד הבירורים, אבל הבירור הוא רק בהתפשטות דנה"ב ואתכפיא בלבד); וריח הקטורת הו"ע רעו"ד שלמעלה מטו"ד, ועי"ז נעשה הבירור דעצם מהות הנה"ב, וזה מגיע בבחי' עצמות א"ס, ועי"ז נמשך גילוי אור חדש, גילוי האו"מ.

אמנם, גם בקטורת ההמשכה היא רק מבחי' חיצונית הכתר; ורק ע"י הקטורת דיוהכ"פ שהו"ע התשובה – נמשך בחי' פנימיות עתיק, מקיף דאו"ח שסתום ונעלם בעצם].

וזהו שפנימיות ח"ס הוא הממוצע שעל ידו יכולים להגיע לבחי' העצמות, והיינו ע"י העבודה בתומ"צ ותשובה בזמן הגלות, שע"ז יתגלה לעת"ל סתימות העצמי דח"ס והעלם העצמי דא"ס²².

[וימשיך לבאר, שנוסף לכך שחכמה נקראת, „פלא“ בגלל שבה מתלבש ומתעלם בחי' עתיק – הנה גם הגילוי דחכמה, בחי' מ"ה דחכמה, נקרא בשם „פלא“, כדלקמן בארוכה].

ISBN: 978-0-8266-6095-4

9 780826 660954